

GLASILO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

V združenju je moč!

Registered as second-class matter January 22, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

LETO—YEAR IX.

CHICAGO, ILLINOIS, 9. JUNJA (JUNE) 1916.

ŠTEV.—NUMBER 23.

Uredništvo in upravnstvo Glasila je v Chicagu, Ill., 3019 E. Crawford Ave., kjer je poštini vse rokovanje, česarne posteljstvo, sploh vse, kar ima stik s listom. Rokopisov se ne vraca.

"Glasilo" lahko vsaki teden v petek. Družnina je določena na štiri tedne. Letni je vsakemu po \$2.00. Družnina in članstvo. Člani so vsi, ki so pripravljeni pomagati pri razširjanju. Člani so vsi, ki so pripravljeni pomagati pri razširjanju.

IZ GLAVNEGA URADA.

Na priporočilo br. gl. vrhovnega zdravnika je gl. upravni odbor sklenil, da se pojasnilo glede stroškov za operacije priobči v listu in tako seznaniti bratce in sestere S. N. P. J., katere operacije so potrebne za ohranitev človeškega življenja.

Pojasnilo članom S. N. P. J. glede stroškov za operacije.

Po pravih plačju naša Jednota za povrnitev operacijah stroškov samo za take operacije, ki so neobhodno potrebne, za rešitev življenja. Med te bi spadale operacije za vnetje slepega črevesa (acute appendicitis), za kilo, če je zavozljana (strangulated-hernia), za žolčne kamne in kamne v mehurju, za trebušne operacije sploh, če so akutne. Pri ženskah posebno se plačuje le za akutne bolezni, ki zahtevajo operacije, ne pa za kronična vnetja notranjih spolovil.

Ne plačuje pa Jednota za operacije za navadno kilo (kronično) ali za kronično vnetje slepega črevesa, niti ne za manjše operacije v nosu ali grlu (za tonsillitis) tudi ne za manjše gnojivje po raznih delih telesa ali za majhne izrastke, bradavice itd.

Ni sedaj mogoče navesti vseh operacij, za katere so plača ali ne plača. Pravila niso prav jasna za vse slučaje. Vrhovni odbor bo uredil za vsak slučaj po svoji najboljši previdnosti, v zvezi pravil in pa da se članom ne dela zveza.

Sodnijska prepoved in ustavno zajamčene pravice.

V Chicagu je bila te dni izdana sodnijska prepoved ki ne obuja le pozornosti med delavci ampak je povzročila veliko vznemirjenje med tistimi ameriškimi državljanji, ki verjamejo, da nima nihče drugi pravice sprejemati ustave kot kongres in ameriško ljudstvo. Sodnijska prepoved dokazuje, da nekaterim ljudem ni sveta niti v ustavi zajamčena tiskovna svoboda, če gre za kapitalistične interese.

Zgodovina sodnijske prepovedi je kratka. V Chicagu so se organizirali in zahtevali delavci v strojnarnah. Nektere tvrdke so priznale organizacijo in so se pobotale s svojimi delavci, mejtem ko je skupina kapitalistov, ki je poznana pod imenom strojarski trust, ostala trdovratna in se ni hotela pobotati z delavci. V interesu te skupine je okrožni sodnik Jesse A. Baldwin izdal sodnijsko prepoved proti urednikom poljskega soc. dnevnika "Dzienik Ludowy," ki jim prepoveduje pisati o štrajku in v člankih in notah vzpodbujati štrajkarje.

Stavkalo je približno 3.000 delavcev, med katerimi sta dve tretjini Poljakov. Plače v tej obrti so nizke in delovne ure dolge. Poljski dnevnik je storil svoje v tej stvari. Prinašal je resnico o položaju in vzpodbujal stavkarje.

Kapitalisti, ki so stali leta in

solidarni in da med njimi ni izdajice, in prišli so z drugo zvijačo na dan. Rekli so, če se štrajkarji ne vrenajo na delo, da bodo zaposlili ženske v strojnarnah. Štrajkarji se smejejo tej grožnji, ker je delo v strojnarnah pretežno, pa tudi ženske so tol. pametne, da ne padejo stavkokaziti, če njih močje, očetje in bratje štrajkajo. S to grožnjo se grede kapitalisti lahko solit, ki je od znotraj prazna od zunaj jo pa ni nič.

Inozemstvo.

— **Z boljša.** Baj za Verdun se ne preneha. Trdovratno se nemške čete pri naokoku, a raznotake trdovratni so Francosi na obrambi. Za vsako pod zemljo, ki jo osvoje Nemci, padejo na obeh straneh velike žrtve.

Rusi so prešli v ofenzivo v večerjih Pripetu, da odvrnejo pritisk avstrijskih čet na italijanski fronti. Iz Petrograda poročajo, da so pri tej ofenzivi zajeli 13.000 mož. Iz Dunaja poročajo, da so ruske čete res vstopile v avstrijske strelske jarkove, iz katerih so jih zopet pregnale avstrijske čete s protinaokom.

Na italijanskem bojišču so avstrijske čete zajele te dni sode 5.600 italijanskih vojakov, med katerimi je 78 častnikov, tri topove, enajst strojnih pušk in 12 metal za bombe.

Na kavkaški fronti so pred Turki v ofenzivo. Iz Carigrada poročajo, da so v sredini junja izvedli tri ofenzive, ki so jih vodili s velikimi izgubami.

— **Na morju.** V Severnem morju med Skageraakom in Hornrifom sta zadeli angleška in nemška flota druga ob drugo. Bitka je pričela dne 31. maja popoldne in je trajala skozi vso noč.

Na angleški strani je bil evet angleškega brodograja od 75 do 85 ladij, med njimi 26 težkih oklopnač, od katerih so bile nekatere najmodernejšega sistema in dograjene žele v letu 1913 in 1914.

Nemško brodogrje je štelo od 45 do 50 ladij, med njimi je bilo mnogo hitrih in majhnih razruševalcev, ki plovejo s hitričo 35 do 40 milj v uri in ki so najbrž največ pripomogli, da je bil uspeh na nemški strani. Nemško brodogrje so spremljale tudi zračne ladje, ki so vršile ogledniško službo in iz katerih so v splošni zne-di metali na sovražnika težke bombe.

Prva poročila o bitki so ameriški dnevniki priobčili žele drugega junija, torej 24 ur po končani bitki. Iz poročil je posneti, da je utonilo od 9 do 10 tisoč pomorščakov. Angleži so izgubili dva admiralja in ladje, ki so odrinile skupno do 114.810 ton vode. Med zgubljenimi ladjami so pravi orjaki, ki so odrinili do 27.000 ton vode.

Tudi nemško brodogrje je trpelo in izgubilo je ladje, ki so odrinile po nemškem poročilu skupno le 15.172 ton vode, po angleškem poročilu pa 45.000 ton vode.

Valec stroge cenzure je nemogoče dobiti pravih in zanesljivih poročil. Iz cenzuriranih poročil je toliko posneti, da je bilo v bitki poraženo angleško brodogrje in se je z boljša umaknilo z velikimi izgubami. Nemški pomorščaki so rekli nekaj angleških pomorščakov. V Berlinu in drugih nemških mestih so proslavili zmago.

Resnic o izgubah v tej najstrašnejši morskii bitki, kar jih pozna svet, bodo ljudje izvedeli žele po končani vojni.

— **Drobne vesti.** Iz Dunaja prek Londona poročajo, da so bili štirje člani "ogrsko-česke stranke" dr. Rosenhain, deželni poslanec, dr. Kramarš, vodja mladostehov, neki knjigovodja in urednik Krasnosokovo in urednika. Zapolnili so korespondenco, spise in članka. Pri nekterih sodruznikih se je vršila hišna preiskava.

niški tajnik dnevnika "Narodni listi" obsojeni na smrt radi špijonaže in veleizdaje. Povzročili so gibanje, da se Česka približa Rusiji. Je že res, da avstrijski mogotei ne dajo prav nič, če radi njihov interesov umrje tisoče ljudi na vseh ali v strelskih jarkih. Ali vest je vseeno sumljiva in je bila nekje skovana, ker "ogrsko-česka stranke" ni na svetu.

Vojni ujetniki v ruskih taboriških umirajo. — Iz Dunaja poročajo, da poročevalec "združenega tiska" piše, da je v ruskih taborjih pri Orenburgu v vzhodni Rusiji umrlo 17.000 avstroogrskih ujetnikov, ker primanjkuje v taborih zdravstvenih naprav, hrane, obleke in kuriva. Krog 80.000 vojnih ujetnikov prebiva v teh taborih. Tako poročila ameriške poslanštvo v Petrogradu, ki je na prošnjo avstrijske vlade podvzelo preiskavo. Ruska vlada je dovolila denar za oskrbo ujetnikov, ki je pa večinoma zginit v žepih tatarskih uradnikov. V vsaki baraki je bila n. pr. peš, vendar pa ujetniki niso dobili kuriva, dasi je bilo drv v izobilju. Ujetniki so morali spati na lesenih klopetih, zaviti v eunje, ki so služile njihovim za obleko, ki so umrli za nalezljivimi boleznimi.

— **Rusija.** Nazadnjaštvo v Rusiji ravnotako prodrzno dviga svojo glavo kot v drugih deželah, ki so zapletene v svetovno vojno. "Ruskijska Vjedomosti" poročajo, da je oblast uničila delavski list "Naš Glas" v Samari. Poltvoja na kokuju in peš je obkolila uredništvo, zandarji in državni pravdniki so pa preiskali uredništvo.

— **Anglija.** Lord Kitchenerja ni več. Iz Londona poročajo, da je angleški križar Hampshire na potu v Rusijo pri otočju Orkney sadel na mino ali je bil na torpediran. Na njem je bil lord Kitchener, angleški vojni minister, s njegovimi štabom, da izvede valno misijo v Rusiji. Po poročilih iz Londona so utonili vsi.

Kitchener je bil pravi tip angleškega vojnega ministra, ki je bil vedno vredno kot življenje muhe. Ko se nekoč pionirji v Južni Afriki delali most prek reke v hudem ognju, je dejal inženirju: "Vi ste počasni!" — "Da", je odgovoril inženir, "ker hočem hraniti z ljudmi. Je še druga metoda in prihrani bi lahko uro časa, ali stala bi petdeset človeških življenj!" — "Prihranite uro", je rekel Kitchener osorno, "lozje pogrešamo ljudi kot čaš."

Te besede nam kažejo značaj tega človeka v pravi luči. Angleška velika buržoazija lahko žaluje za njim, ker je izgubila moža, ki je bil vedno pripravljen njene želje spoštiti s ognjem in mečem.

— **Kitaj.** Reuterjev urad poroča iz Sangaja, da je umrl Juanšikaj, predsednik kitajske republike. Juanšikaj je hotel lansko jesen postati kitajski cesar in le revolucija je preprečila njegov namen. Došla poročila v San Francisco pripovedujejo, da je bil Juanšikaj najbrž zastrupljen od revolucionarjev.

— **Mehika.** Če je brzovjavno poročilo iz El Pasa resnično, potem je situacija v Mehiki stobila novo lice. Brzovjavka se glasi, da so mehikanske oblasti menjale pozicijo čete, odkar se je izvedelo, da je Carranza v zadnji notii zahteval, da se ameriške čete umaknejo iz Mehike. Če to baje tako razvrščeno, da lahko prisilijo z orožjem ameriško armado, da se umakne iz Mehike. Tri tisoč mehikanskih vojakov je odmarširalo v zapadni smeri proti El Vallu, topništvo je pa zasedlo postojanke ob železniški progi med Juarezom in Chihuahui.

Mehikanski vojni minister Obregon je izdal okle na Mehikance, da naj zagrabiijo za orožje v interesu mehikanske vlade, četudi se dele po strankah.

V novi notii Caranza zahteva, da zvezna vlada odpokliče kazensko ekspediciijo iz Mehike in tako dokaže, da je Mehiki prijateljsko naklonjena.

— **Avstralija.** Iz Brisbana poročajo, da so rudarji v Broken Hillu pričeli agitirati za 44urni tedenski delavnik. Razposlali so okrožnice na strokovne organizacije v Avstraliji, Južni Afriki, Angliji in v Ameriki, v katerih pravijo: "Brokenhillski rudarji so zahtevali ne radi denarja, ampak radi pravice do življenja. Skrajni čas je, da se odpravi neumno naziranje, da je osemurni delavnik pravičen delaven čas. Delavni čas je treba še bolj skrajšati in če se to posreči eni stroki, bo toliko lažje za drugo stroko, da ga izvojuje."

V Avstraliji je štrajk brokenhillskih rudarjev povzročil veliko navdušenje in od vseh strani prihaja pomoč, dasi je delavsko ministrstvo s Hughesen na čelu na strani podjetnikov.

— **Francija.** Iz Pariza poročajo, da je senatska zbornica sprejela predlogo, ki določa najvišje cene za živila. Predloga senatske zbornice se loči od predloge nižje zbornice. Nižja zbornica prizna, da imajo oblasti pravico določiti cene za živila, kurivo in razsvetljavo, mejtem ko senatsna predloga izključuje najvišje cene za meslo, sir, jajca, selenjavo, vino, mošt, pivo, spirit za kurivo, drva itd. Tako se obe zbornici pripravata in trtita čas, francosko ljudstvo pa plačuje mejtem neznesne cene ljudskim oteruhom, če hoče jesti in se oblačiti.

— **Nemčija.** Iz Kopenhagena poročajo, da je list "Politiken" dobil iz Berlina brzovjavko, da pride socialistični poslanec dr. Karl Liebknecht pred sodišče radi veleizdaje. Liebknecht je bil aretiran pri majniški demonstraciji za mir in sovinstična, nazadnjaška parlamentarna večina je sklenila, da ga ne varuje imuniteta.

— **Anglija.** Lord Kitchenerja ni več. Iz Londona poročajo, da je angleški križar Hampshire na potu v Rusijo pri otočju Orkney sadel na mino ali je bil na torpediran. Na njem je bil lord Kitchener, angleški vojni minister, s njegovimi štabom, da izvede valno misijo v Rusiji. Po poročilih iz Londona so utonili vsi.

Kitchener je bil pravi tip angleškega vojnega ministra, ki je bil vedno vredno kot življenje muhe. Ko se nekoč pionirji v Južni Afriki delali most prek reke v hudem ognju, je dejal inženirju: "Vi ste počasni!" — "Da", je odgovoril inženir, "ker hočem hraniti z ljudmi. Je še druga metoda in prihrani bi lahko uro časa, ali stala bi petdeset človeških življenj!" — "Prihranite uro", je rekel Kitchener osorno, "lozje pogrešamo ljudi kot čaš."

Te besede nam kažejo značaj tega človeka v pravi luči. Angleška velika buržoazija lahko žaluje za njim, ker je izgubila moža, ki je bil vedno pripravljen njene želje spoštiti s ognjem in mečem.

— **Kitaj.** Reuterjev urad poroča iz Sangaja, da je umrl Juanšikaj, predsednik kitajske republike. Juanšikaj je hotel lansko jesen postati kitajski cesar in le revolucija je preprečila njegov namen. Došla poročila v San Francisco pripovedujejo, da je bil Juanšikaj najbrž zastrupljen od revolucionarjev.

— **Mehika.** Če je brzovjavno poročilo iz El Pasa resnično, potem je situacija v Mehiki stobila novo lice. Brzovjavka se glasi, da so mehikanske oblasti menjale pozicijo čete, odkar se je izvedelo, da je Carranza v zadnji notii zahteval, da se ameriške čete umaknejo iz Mehike. Če to baje tako razvrščeno, da lahko prisilijo z orožjem ameriško armado, da se umakne iz Mehike. Tri tisoč mehikanskih vojakov je odmarširalo v zapadni smeri proti El Vallu, topništvo je pa zasedlo postojanke ob železniški progi med Juarezom in Chihuahui.

Mehikanski vojni minister Obregon je izdal okle na Mehikance, da naj zagrabiijo za orožje v interesu mehikanske vlade, četudi se dele po strankah.

V novi notii Caranza zahteva, da zvezna vlada odpokliče kazensko ekspediciijo iz Mehike in tako dokaže, da je Mehiki prijateljsko naklonjena.

— **Avstralija.** Iz Brisbana poročajo, da so rudarji v Broken Hillu pričeli agitirati za 44urni tedenski delavnik. Razposlali so okrožnice na strokovne organizacije v Avstraliji, Južni Afriki, Angliji in v Ameriki, v katerih pravijo: "Brokenhillski rudarji so zahtevali ne radi denarja, ampak radi pravice do življenja. Skrajni čas je, da se odpravi neumno naziranje, da je osemurni delavnik pravičen delaven čas. Delavni čas je treba še bolj skrajšati in če se to posreči eni stroki, bo toliko lažje za drugo stroko, da ga izvojuje."

V Avstraliji je štrajk brokenhillskih rudarjev povzročil veliko navdušenje in od vseh strani prihaja pomoč, dasi je delavsko ministrstvo s Hughesen na čelu na strani podjetnikov.

— **Francija.** Iz Pariza poročajo, da je senatska zbornica sprejela predlogo, ki določa najvišje cene za živila. Predloga senatske zbornice se loči od predloge nižje zbornice. Nižja zbornica prizna, da imajo oblasti pravico določiti cene za živila, kurivo in razsvetljavo, mejtem ko senatsna predloga izključuje najvišje cene za meslo, sir, jajca, selenjavo, vino, mošt, pivo, spirit za kurivo, drva itd. Tako se obe zbornici pripravata in trtita čas, francosko ljudstvo pa plačuje mejtem neznesne cene ljudskim oteruhom, če hoče jesti in se oblačiti.

— **Nemčija.** Iz Kopenhagena poročajo, da je list "Politiken" dobil iz Berlina brzovjavko, da pride socialistični poslanec dr. Karl Liebknecht pred sodišče radi veleizdaje. Liebknecht je bil aretiran pri majniški demonstraciji za mir in sovinstična, nazadnjaška parlamentarna večina je sklenila, da ga ne varuje imuniteta.

— **Anglija.** Lord Kitchenerja ni več. Iz Londona poročajo, da je angleški križar Hampshire na potu v Rusijo pri otočju Orkney sadel na mino ali je bil na torpediran. Na njem je bil lord Kitchener, angleški vojni minister, s njegovimi štabom, da izvede valno misijo v Rusiji. Po poročilih iz Londona so utonili vsi.

Kitchener je bil pravi tip angleškega vojnega ministra, ki je bil vedno vredno kot življenje muhe. Ko se nekoč pionirji v Južni Afriki delali most prek reke v hudem ognju, je dejal inženirju: "Vi ste počasni!" — "Da", je odgovoril inženir, "ker hočem hraniti z ljudmi. Je še druga metoda in prihrani bi lahko uro časa, ali stala bi petdeset človeških življenj!" — "Prihranite uro", je rekel Kitchener osorno, "lozje pogrešamo ljudi kot čaš."

Te besede nam kažejo značaj tega človeka v pravi luči. Angleška velika buržoazija lahko žaluje za njim, ker je izgubila moža, ki je bil vedno pripravljen njene želje spoštiti s ognjem in mečem.

pravo dobiti skoro tri sto tednov štirideset odstotkov plače njene-ga soproga.

Neki Robert C. Kehres je dne 18. januarja t. l. smrtno ponorečel v Philladelphiji. Delal je za tvrdko Williamsport Coal Co. in je zapustil vdovo v blagoslovljenem stanu. Družba je bila takoj pri volji vdovi plačati \$7.48 skoli 300 tednov. Vdova ni bila s tem zadovoljna in je rekla, da ima otrok, ki se bo šele rodil tudi pravico do odškodnine. Komisija je vzela pritožbo na znanje in odločila, da ima dete pravico do pet odstotkov očetovega medse ali 84c skoli 300 tednov. Po tem času dobi 15 odstotkov ali \$2.80 na teden do 16. leta.

— **Stavka pristanišnih delavcev na pacifičnem območju:** Iz San Franciscia poročajo, da je zastavkalo v vseh pristanih do 9000 pristanišnih delavcev. Delavci zahtevajo 5c povznanja plače na uro in dvojno plačo za noččas.

Patriotični kapitalisti, ki silijo vedno na steno azijskega nevarnosti, skušajo dobiti Filipince kot stavkokase. Da, da, če je donarna možna v nevarnosti, kapitalisti kihnujo na patriotičnem in ljubli so jim azijski delavci, kot "polnokrvni" Američani, ki se lahko ponašajo, da so se njih predniki pripeljali s ladjo "Mayflower" v Ameriko.

— **Dvojna mera.** Na pramili kinčanja grobov je George J. Cooke, šestnajstletni sin vicegubernarja Cooke v Chicagu, našel dvojno mero.

Če danes kdo vpraša, kdaj izide dnevnik, mu lahko na vprašanje določno odgovorimo: "Glasilo" prične najkasneje kot dnevnik in pod imenom "Prosveta" izhajati dne 1. julija t. l. Vsa pripravila na dela so v teku in dnevnik izide zanesljivo določenega dne.

Članstvo je z ogromno večino glasov izreklo, da gl. upravni odbor prične z izdajanjem dnevnika po končanem splošnem glasovanju. Gl. upravni odbor je po končanem splošnem glasovanju sklical sejo, da čimprej izvrši zaključek članstva S. N. P. J.

Vsem agitatorjem za dnevnik je zdaj pri nabiranju naročnikov zelo olajšano delo, ker lahko naročnikom povedo datum, kdaj prične izhajati dnevnik. Znano je, da so vsi tajniki in tajnice lokalni zastopniki lista.

Zdaj je važno, da se prične zopet nabirati naročnike, ko veno kedaj dnevnik izide. Čim več naročnikov bo dnevnik imel, ko prične izhajati, toliko trdnješa bo njegova gospodarska podlaga takoj v začetku. "Prosveta" ni lastnina gl. odbora ali ktereja posameznega društva, ampak jo nastuje članstvo S. N. P. J. Vsa člani, ki nabirajo naročnike ali oglašajo za "Prosveto," dela za S. N. P. J.

Če se množi število naročnikov, raste tudi število članov S. N. P. J. in lahko bo tudi povečati list.

Članstvo S. N. P. J. je z združenim delom ustanovilo svoj mesečni, kasneje tednik in zdaj dnevnik. Ob času ko je S. N. P. J. ustanovila svoj mesečni in ga kasneje spremenila v tednik, je stela še malo članov. Danes, ko ima iziti dnevnik, pa šteje krog 14 tisoč članov in članic. To je že precejšnija moč, če nastopa složno in ima jasen cilj pred sabo.

Veliko je bilo navdušenja na konvenciji za dnevnik in izid splošnega glasovanja potrdi, da so delegatje le izražali mnenje članstva. Zdaj je pa prišel čas dela. Pokažimo, kaj zmorejo železna volja, bratsko delo in požrtvovalnost. Dostikrat smo že razvili svoje agitatorične moči in dosegli uspehe. Te agitatorične moči razvimo sedaj pred izidom dnevnika.

Vsi v vrsto in na agitacije za svoj dnevnik!

— **Louis D. Brandeis** je potrjen za najvišjega zveznega sodnika. Zanj je glasovalo 57 senatorjev, proti pa 22. Brandeis je naprednega mišljenja, ali kaj hoče sam proti celi vrsti nazadnjakov.

— **Emota.** Iz New Yorka poročajo, da so prijeli nekega Saerbes Raovdes, ki je metal kamenje v hišo milijonarja W. E. Vanderbilta. Na policiji je povedal, da je hotel umoriti v družbi treh drugih Rockefellerjev. Ko so mu povedali, da ni metal kamenja v hišo Rockefellerja, je rekel, da se ne da vleči od policije za nos. Možja so oddali v norišnico.

Ameriške vesti.

— **Zvezni senat** je dal predsedniku Združenih držav pravico, da zboljša sanitarne naprave za delavce, ki grade železnico v Alaski.

— **Strokovne organizirani delavci** v Michiganu agitirajo, da državna legislatura sprejme zakon, ki ob času stavke jemlje sodniku moč, izdati sodnijsko prepoved proti štrajkarjem.

— **Iz Tiffina, O.,** poročajo, da so aretirali štiri privatne stražarje, ki so obtoženi, da so umorili štrajkarja pri demonstraciji proti Webster Mfg. Co.

— **V Clevelandu, O.,** so zastavkali delavci pri Variety Iron and Steel Co. Delavci zahtevajo osemurni delavnik.

DOPISI.

Kenosha, Wis.

Defela sladkih detelje, zelena država Wisconsin, se mi je še vselej dopadla, kadarkoli sem jo posetil in ni drugič ni bilo to pot. Lilo je kot iz pobožnega čebra, ko sva v soboto (27. maja) popoldne s tovarišem odhajala iz Chicago v Kenosha, da tam prisostvujemo proslavi desetletnice društva "Ilirija," šte. 38 S. N. P. J., ki se je imela vršiti drugi dan. K sreči so deževni bogovi imeli komaj dovolj škropilnic za opriranje čiščalk grešnikov, pa jih isti dan ni bilo v Kenosha. — Na kakšen način sva zašla v gostoljuben dvor g. Šušteršiča, še sam. prav ne vem, vem pa, da nama je bilo izredno všeč in najrajši bi bila kar tam ostala. Kakor iz nebes sva padla v hišo (seveda si ne smete misliti, da sva bila tudi tako lepa, najini "frisli" že sploh niso bili nič kaj angeljski) pa so naji sprejeli in podvorili, da so nama bili nevoljni bogovi na Olimpu. — Mesto Kenosha ni veliko, šteje le nekaj nad 21 tisoč prebivalcev, toda je prav lepo in priznajo. Kajpak, da je tudi nekaj pustih, umazanih in smrdljivih kotov okoli usnjarn in drugih tovarn, ampak v splošnem je mesto jako čisto. Posebno stanovanjski deli mesta so izredno krasni. Kot velik spreminjast opal leže se v solnčnih žarkih Michigansko jezero, v njega bistrih valih pa se ogledujejo lične hišice in razkošne vile, tisočeri, mimo drveči avtomobili in vodne ptice tonovke. Kar je Euclid Ave. v Clevelandu, to je Prairie St. v Kenoshi; cesta dolzake aristokracije. Krasna poslopja vidijo se le napol izmed košatih hrastov, platan in lip, različne ovijake plezajo bo hankonih, lepotečne jablane, nagelji, španski benz, jazmin, tulipe, krvaveči srčki, geranije in columbine so v najlepšem svetlu. Kot začarani kraljičina stoji tuljnam srebrne breze, drugod se zopet kopirajo kot velikanski poljski mak rdečelastni brest ali bukev, tik ob sldu raste tisoče duhtelih belih šmarin in v mreži na balkonih se sibiže zala blondinka... O, ti prearčni svet! Poobnost Kenoshe so duhteče bele šmarinice, katerih vidijo skoro pri vsaki hiši nekaj, marsikje pa jih je po cele grede. Zdalj vem, da Wisconsin ni samo dežela sladkih detelje, ampak tudi dišečih šmarin.

Sveč jezerski zrak in ogledovanje mesta ni ostalo brez posledice na naše notranje zadeve in hočeli ali nočeli morali smo iti reševati pereči problem v eno najbližnjih restavracij. Kot rešilni angelj pojavila se je zala huriška, katero sem takoj na tihem obsodil, da je zrasla pod vročim italijanskim soncem, kajti bili so ji "laasje kot palmovi vrhovi, črni kakor vran" — prav kot je pel Salomon v visoki pesmi. Velike ideje in sugestije prinesla nam je popisane na jedrnatem listu. Pa veste, kaj nas je ta škrtateljček črni vprašal? Če morda nismo Italijani! Le s težavo in primernim pridruženjem smo jo prepričali, da smo Slovenci. Končno se je "ekskajzala" in dodala, da bi vsak na prvi pogled obsodil moja dva tovariša za Italijana, mene pa za — Nemca! Morda je mislila na tisto pesem: "O, du mein lieber Augustin..."! Ampak "luft" spravilo me je pa vseeno in za insult napovedal bi ji bil takoj dvojni, če ne bi bila ženska, če ne bi bila lepa; če ne bi bilo letos prestopno leto in če bi ne bilo še cel regiment takih "de," ki so bili vsi proti. — V čisto oprani nedeljski srajci vadignilo, se je duhteče manjnikovo jutro iz srebrnih valov Michiganškega jezera in sledil je tako lep pomladni dan, kot da se cela narava s nami vred veselila desetletnice društva Ilirija in krasnega napredka S. N. P. J., katerega društvo pripada. Gostje so začeli prihajati iz Waukegana, Racine, Milwaukee, Chicago in celo iz Cicero, prav:

"kot da metuljčki beli, na rožni cvet, po sladki med, bi rojema hiteli!"

sod je navada pri veseljih, da se najprej izčrpa oficeijni program, nakar se začne prosta zabava; v Kenoshi je bilo pa ravno narobe. Prosta zabava trajala je do osme ure zvečer, ki je polietajska ura za zatvoritev saloonov ob nedeljah, nato pa se je začel oficeijni vspeh. — Slovenski tamburški zbor "Bratstvo" iz Kenoshe, sludil nam je ves večer z svojo sladko jugoslovansko godbo. Tamburanje je godba, ki se človeku tako nekako mehko in prilizkano kot mlada mačica pritihtopi prav do sreča, da bi storil kot pesnik:

"Rad pod kostanj Jegel bi zeleni Vesna zlata; s cvetjem me odeni, Vesna zlata; oči mi zakleni, Rad bi spal!"

Slovenski soc. pevski zbor "Naprej" iz Milwaukee, imel je v vspehodu označena samo dve pesmi, ampak zapeti jih je moral celo vrsto. Sedaj mi nimamo dajlji prira. Divna slovanca pesem, zapeta od pevcev, kot jih ima zbor "Naprej," mora očarati vsakega. Jaz bi jih bil poslušal kar brez jedi in pijače, ne vem kako dolgo, kakor tisti praviljeni menih, ki je poslušal čudovito ptico 100 let. Ej, to bi me gledal v Cicero, če bi se iz Kenoshe vrnil z brado do kolen. Sitno bi bilo le to, ker bi ne našel nobenih vnukov in pravnukov, iz onostavnega razloga, ker — no, ja, pa rajši pustimo to! — Igra "Tri sestre" je izborna izpada, ako se vpošteva neroden, ozek, pa visok oder, pomankljive kulise in to, da je večina dištanov še le prvič javno nastopila. Igra je prav primerna za prestopno leto in še to le tam, kjer lepi, spol ni še pohujšan od aufragetk. Posestnik Orel (Mr. F. Žerovec) je bil imeniten z svoje "šajfo" in svojim pridruženjem: ti prešmentana reči Njegova žena Helena (Mrs. F. Rabael) bila je da ušes zažubljena samo v svojo najmlajšo hčerko Anico (Miss U. Spanring), ki je bila silno razvajena in kujava deklica, posneje pa strahno huda in ljubosumna ženica. Za vsako malenkost se je zjokala, da je bilo res veselje. Anton, organiat (Mr. J. Presterl) Anin čestilec in poznejši mož, bil je imenitna kopija, kterozgoditi izmed nas samotarjev, ki se najljubimo v kako cifro, potem pa omedlevamo, kakor muha v mreži. Gabrov France (Mr. F. Zabukovec) bil je iz drugačnega leaa, Ko mu je Spela (Mrs. M. Garner) najbolj divje rastresala jeso in sitnost, je veselo švizarj poskočne korčarice in vsaki njeni termi je hotel ugoditi do skrajnosti. Celo voz ji je hotel napreči, da bi jo peljal, ko je pretela se vtopiti. Priznati pa se ji mora, da se je znala izborno kujati. Dekla Jera (Mrs. M. Kostele) bila je imenitna v svojem kričečem kmečkem kostumu — o, pa njeni opatli! Kakor da ste videli Charlie Chaplina. Majdo, najstarejšo izmed treh sester, ki ni mogla, ženina dobiti, ter je bila vsled tega stransko moralna in pobožna, je predstavljala Mrs. M. Šušteršič. V kostumu stare, sarjavele device z rožnim vencem in velikim molitvenikom v roki, je hinavsko obravala oči proti nebu in se sgrazala nad ten "ferderbanim" svetom, ozmerjala vse in sejala raspor, kjer je mogla. Z eno besedo, Majda je bila kot zagrizena, obrekljiva tercijalka neprekosljiva.

Pred začetkom igre deklamiral nam je gospiica Julija Šušteršič pesem "Ob sadnji uri". To vam je bilo nekaj divnega. Pesem sama na sebi zveni, kot da je Adkerceva (ali jaz je nisem še nikjer čital), je zelo pomemljiva in primerna času vzbujajočega se delavstva. Da ste videli vitko deklavo v najlepši dobi cveta, kako vam stiska drobne pesti in proti onim, ki so dosedaj živeli od šiljev drugih, da se to v doglednem času neha. Vsak bo moral delati, če bo hotel jesti, kadar pride ta čas, sila pa, ki bo ta čudež zvršila je v naših lastnih rokah in glavah prosvetljenega delavstva. Čudovito je bilo videti drobno, nežno deklico v taki preteči vlogi, prav kot bi smeječo pomladno jutro naenkrat zagrozilo z burjo in nevihto. Dasi je gospiica šele prvič nastopila na odru, bil je njen nastop neustrašen in odločen, kretnje pravilne in naglašane, tudi dobro. Buren aplavz je prišel, da je bila deklamacija v vseh ozirih "first class." — Veselice završila se je brez vsakega najmanjšega "trubla," po- je vsega priznanja vredno, po-

sežno če poslušamo, da je bila vdeležba velika. Kljub temu, da je imelo društvo velike stroške, pa nikake vstopnine in vkljub temu, da so morali prenehati z točenjem opojnih pijač ob osemih zvečer, je finančni vspeh veselice še dosti povoljen, kot mi je drugi dan pravil predsednik društva Ilirija. — Kar so moje malenkosti tiče, moram priznati, da mi je v Kenoshi ugajalo vse, mesto samo, prebivalstvo sploh, nad vse prijazni rojaki pa še posebej, zabava na veselici in družina, katero sem tam našel in rečem vam, da bi bil najrajši kar tam ostal. Ampak saj veste, želje so ostale želje, jaz sem moral pa nazaj v Cicero. Enkrat sem šul nekoga, ki je dejal:

"If every wish Were but a fish, My! how the trout would fill the dish!"

— Rad bi vam še kaj povedal o dražestnih šmarincah in sladkih deteljicah, katerih je v Kenoshi zicer malo, a so zato toliko lepše — ampak, skoro ne upam! Vesta tam na bregovih Jordana, ali kako se že tista voda imenuje, pojavil se je nov prerok, ki oznanja pokoro. Da li ima kaj kamaljeza na sebi (kot James Krstnik, pesnik ne vem, ampak vem to, da ga primerjajo z glasom vpijočega v puščavi. Nikar se ne smeajte, ljudje boji, ta nov prerok pokliče, da nas navadi kdaj in kako se je treba smejeti. Kadar bi se morali smejeti na ves glas, se držite kot otrige in kadar bi se morali držati na dež, se režite kakor sra. Včas bi bilo dovolj smeha samo za en palec, pa za iztrgane 48 centimeterkega kalibra, ali pa narobe. To se vse neha, ko pride smejni diktator. V Nemčiji imajo diktatorje za hrano, mi ameriški Slovenci dobimo pa diktatorja za smeh. Ta nam bo natančno predpisal, kdaj se smemo smejeti, kdaj ne in koliko palcev se nam sme gobček raztegniti proti ta sladkim, pri tej ali oni priliki. Povedal bo natančno kako daleč je smeh zdrav in prireden, pokazal bo mejnik, kjer se začne kisel, kjer postane prišljen in kjer bi ga sploh treba ne bilo. V Ameriji in Nemčiji imajo vpljane karte za kruh, meso, mlika, krompir itd., da se kdo ne preobje, kajpak. Koprive so taka sladčica, da jih je sploh prepovedano vživati. Tu pri nas pa smo se naprednejši in vpeljeli bomo karte za smeh. Vse bo črno na belu: kdaj se sme smejeti in koliko se sme. Za vsak namseh pa se prešipne karta. Se bo videlo če boš enkrat pametni ali ne! Pravi, da je res še čas, da se pojavi med nami ta prerok, zavit v reševino in plač iz kameljih dlak! Nismo santonj molili: "V oblaki ga rosite, ali zemlja naj ga da — — —!"

Anton J. Terbovec.

Indianapolis, Ind.

Br. urednik! — Poročati moram, kako delajo tukajšnji kapitalisti v nekaterih livarnah z delavci. Mesto da bi znižali delavni čas, ga pa povisajo. Pri tukajšnji Mailable Iron Co. so tovarniška vrata odprta že ob štirih jutraj. O povisajanju plače ni duha ne sluha. Ne vem, kdaj bodo naši rojaki spoznali, če hočejo aboljati svoj položaj, da se morajo organizirati v uniji. Če delavci niso združeni, ne morejo nič opraviti proti kapitalistom. Tukaj smo ustanovili livarsko unijo in jo hoče sebi in svojim otrokom dobro, se ji pridružite. Če ste združeni, ste močni, nezdruženi ste pa šibki. Br. in sodr. V. Milhorčić se je poročil z gđ. Ivanko Gugelj. Obilo sreče v novem stanu. Tukajšnji socialistični klub J. S. Z. je zopet oživel. Slovenskim delavcem priporočam, da se udeleže klubove seje dne 11. junija t. l. Seja prične točno ob pol dveh popoldne v prostorih g. J. F. Klubkarja Na dnevnem redu so važne točke, vsi dobrodošli!

Anton Mrovlje.

New York.

Društvo "Slovenija," šte. 56 S. N. P. J., je obdrževalo dne 13. maja t. l. dobro obiskano sejo. Navzoči sta bili dve tretjini članov in iz daljnega Connecticuta je prišel hr. Zelenc. Dnev. red je bil običaren in razpravljali smo o slavnostnem obhajanju društvene desetletnice dne 10. in 11. februar- prih. l. v Oddfellow Hall, 67— 69 St. Marx Place. V ta namen se najmeta velika in majhna dvorana. Br. predsednik je prečital običajni program za slavnost in je bil priznan organizator garantiral, da bo slavnost imela tudi velik finančni uspeh, ako se bo vršila po njegovem načrtu. Bratje so odobrili načrt in povečali odbor za slavnost, ki sedaj šteje sedem članov. Odbor se v kratkem sestavi. Imel je svojo prvo sejo, ki je bila pa kratka, ker so dame čakale v spodnjih prostorih na zabavni sestank. Navzočih je bilo tudi mnogo članov, da počaste njim priljubljenega br. predsednika W. K. Nučiča k njegovemu rojstnemu dnevu. V spodnjih prostorih nas je počastil s sodčkom pive. Br. Nučič je bil ves v rožah. Dobil je toliko cvetličnih šopkov, da bi potreboval kmalu ekspresni voz, da jih popelje domov. Oskrbnik doma Oddfellow ga je počastil z lepim nagovorom in krasnim šopkom. Med gostini smo šteli g. Bemea z gospo soprogo. Za vstop so prošili tudi delegate od lože Oddfellow in najvišji uradniki te organizacije. V uniformi Cantanoga Germania jih je prišlo 25 in 10 ženskih pod vodstvom kapitana B. Tomasa. Le ta je podaril šopek cvetlic in čestital Br. Nučiču kot bivšemu mojstru Oddfellows in predsedniku "Slovenije." Po končanem sestanku smo šli vsi na plešno veselico društva "Orel." Tam mo zapeli "zdaj pa ne gremo dom, dokler se ne dela dan," ker se je br. Dolinar tako prestrašil oddfellowskih mečev, da se ni upal domov, dokler ni solnce štalo že visoko na nebu. Vsakemu bratu, ki ni bil navzoč, je lahko žal za ta večer. Bratje, pridite vedno k sejam vsi, ker za zabavo skrbi naš odbor. Prihodnja seja je dne 10. junija t. l. in na dnevnem redu bo dosti točk radi slavnosti in drugih zanimivosti.

F. Primožič.

Chicago, Ill.

Čenjeni urednik! — Odstopite mi malo prostora v našem vrlnem listu, ker zopet imam poročati šalski vest od društva "Nada," šte. 102. Komaj je 4 tedne, odkar smo spremlile našo sestro R. Aniček k zadnjemu počitku, že je kruta smrt ugrabila drugo sestro iz naše sreče. Za vedno je zatimila oči sestra Agnes Jurčić, ki je bila zvesta članica do njene smrti. Celih devet mesecev si je lakala zdravje po več krajih, ali huda bolezen — jetika, jo je držala z vso svojo močjo, in mesto okrevanja je odakala prežgodojno smrt. Pokojnik je bila stara komaj 28 let, in je zapustila dva nedorošala otroka. Res je to žalostna vest, ali sanjajo se to objem miru in sladkega pokoja po trudopolnem delu. Teško jo pogrešamo, ko je ni več med nami. Ali to je usoda vseh: kar se rodi to umre, in naša dolžnost je, da nadslujemo mitam, kjer nas je ona pustila, dokler ne pojdemo tudi mi za njo. Danes smo zdravi, jutri lahko mrtvi. Sestre in bratje, skrbimo zase, dekle smo zdravi, in pripeljimo v naše društvo vsakogar, kdor misli, da ne potrebuje društva. Ne pozabimo, da naša S. N. P. J. je naša mati, ki pomaga nam v boleini in našim sorodnikom po naši smrti. Društvo "Nada" je spremlilo sestro k zadnjemu počitku in ji izreklo zadnji pozdrav. Njenemu soprogu izrekamo naše sožalje, naši sestri pa bodi lahka tuja zemlja.

A. Hren, predsednica.

Springfield, Ill.

Br. urednik! — Veselega nimam kaj poročati, ker se dela slabo. Tukaj žive večina premo-garji, premogorovov je več zaprtih, in tako je večina delavcev brez dela. Če ni dela, potem si lahko vsak sam predoči, kakšno življenje ima delavska družina. Ko to pišem, mi pride v roke časopis, ki piše "zdravimo se." Ja, človeka kar mrz strase, ko bere, da naj ubogi ameriški del, ki še svojih otrok ne more preživeti, pošilja denar v stari kraj. Ali ni bolj pametno, če pomaga tisti, ki lahko pomaga, svojim tukaj v Ameriki, kjer je zmajr dosti ljudi brez dela, brez jesti in obleke. Koliko pa bomo mi dobili iz Avstrije, če prosimo pomoči? Ko se je pričela vojna, sem pisala, da naj mi pošljejo, kar mi gre od delavske zavarovalne družbe. In kaj so mi odpisali? Da zavoljo važnih obdelb ne morejo nič poslati. Tudi v Ameriki je tudi dosti važnih obdelb — praznih žalodcev. Pa pravijo, da se naši bratje bojujejo za njih domovino. Kakšna je ta domovina? Kar kmotje priselijo in živino sredijo, ni njih; hrano imajo vse pretehtano in kaznovani so, če ne daje živine. Če bi mi tudi kaj darovali, bi se zgodilo ravno to, ko, kot če bi kdo poslal kupci funt masla v prodajalni in ga nesel v roki za pol ure na solano. Tako je tudi z denarjem. Ne dobi ga tisti, kateremu je namenjen. Če kdo lahko pošlje svojim v starem kraju, pa naj jim pošlje. Vsak naj pošlje svojim, saj mu nihče ne brani. Obveščam članice društva šte. 184, da naj bolj redno prihajajo k sejam. Če ne morejo priti na sejo, naj izroče drugi članici denar ali pa soprobo, da bodo plačale. Dostikrat ne vemo, kaj narediti: plačati ali članice suspendirati. Članice ne mislite, da jaz to zahtevam, temveč pravila sahtevajo, da je assessment plačan.

Ivana Logar.

Adah, Pa.

Br. urednik! — Odstopite mi malo prostora v našem "Glasilu." Že dolgo časa sam tukaj, pa še nisem čital dopis iz naše naselbine, zato sem se odločil, opisati nekoliko tukajšnje razmere. Z delom gre še precej dobro, a zaupček je realčen, četudi delamo vsaki dan. Kdor ima dober prostor v rudniku, dosti vozčkov, lahko poleg delu še postreže, pa bo še dobro zaslužil. Drugi imajo slabe prostore in včas se dogodi, da tudi ni dosti vozčkov. Taki rudarji slabo zaslužijo, četudi nimajo počitnice. Som se je preselil znani Peter Zgaga in ostane najbrž tukaj, ker se mu tukaj najbolj dopade. Dela ima vedno dosti; posebno krog 13. in 28. v mesecu. V tem času ima vedno dosti sitnosti s svojimi tovariši, preden jih spravi k počitku. Pred kratkim smo tukaj ustanovili podporno društvo S. N. P. J., ki prav lepo napreduje. Sedaj ima že 29 članov, ko ne obostoji še dva meseca. Upam, da bo društvo v kratkem štelo 50 članov. Opomnim članice društva "Slovenska Straža," šte. 289 v Adah, da se vrši redna seja dne 11. junija v dvorani rojaka Jožeta Beljana, 11 Creek ave in Break St. Začetek točno ob dveh popoldne. S članom, ki se ne udeleži seje, se bo ravnalo v smislu sklepa zadnje družbene seje. Plačati bo moral 25 c v društveno blagajno. Za opravičljiv vzrok veljata le bolezen in delo. Na svidenje dne 11. junija!

M. Staudohar, tajnik.

Bellaire, O.

Čenjeni urednik Glasila: — Odmerite mi malo prostora, da sporočim oddaljenim bratom in sestram naš S. N. P. J. o tukajšnjih razmerah. Mesto Bellaire šteje približno 15.000 prebivalcev, večina domačinov. V mestu prebiva tudi do 3000 Italijanov, 2000 Slovakov in Poljakov, pa okoli 100 Slovencev. Bellaire je trgovsko mesto, ima štiri ameriške banke in eno italijansko. Salonov je 30 vsake narodnosti in številni so tudi prodajalne za obleko, živila in druge potrebe. V veliki tovarni Carnegie Mill dela do 2000 ljudi, večina Slovakov in Poljakov. V dveh tovarnah izdelujejo steklo, v eni peči, v eni vsakovrstno pohištvo in da nismo željni, imamo tudi eno pivovarno. V okolici mesta je deset rudnikov: MillBank, Shacks-breakville No. 6, Big Run, Pipe Creek in drugi. Vsi rudniki zdaj še precej dobro obratujejo. S tem

Tajnik.

Vkup je vkuq uboga gnujca kmgvinst je sodaj ta: Magajna Ker smo ravno vai Pergasa Zajezdili, mio Dio! Kje naj vzel bi lepota. Poemje miločinne. Saj o slavčkih žvrgolečih. V zelenem tihem gaju. O studenskih žuborečih: In o rožinah v maju. O pogledih vredežarnih. O lepoti pra kipekih. O krasoti ure korzahnih. Pa o boju ure ljubečih. Vse je bilo še opeto. Več ni pesni originalnih. II. Teško je za nas poste. Pa smo tole zdaj sklenili: Vsem poznanim bomo glavo. Z veni lavorja ovili. Včasih pesniki so peli.

Ze minulim čast in slavo, Nam modernim pravim prosim, Se ne zdi tole več pravo, Želim peti alihodnje čase, Hočemo v prihodnje čase, Sami slišijo naj glase, In akorde ti junaki, Torej slušajte kaj poje, Lingvist France dolgo kraki.

III.

V višini črevljev čast, Tam vam svetla buča sij, Krasne šopke pozicije, Nam ta buča svetla vije, Cvetke krasne in opojne, Kakor gazolin gorče, Kot nebeški raj dišeče, In kot pasji peteršilj, Ker največ v tej je buči; Prvo sem pokazal v luči.

IV.

Drugi — ideal lepote, Klasični košaronosec, Rad bi ljubil — pri Madoni, Jaz pa vedim: Toni, Toni, Zate niso ne bomboni, Raje minnesotake "krote", Dvigni kvilku v nebosa, Kot, da v zala bi očesa, Ti poglede vroče vpiral, Več, trpel bi huđe muke, Če le siline bi požiral, Raje se oprini petja, Da do stotelega stoletja, Mirno v Muži bodeš snival.

V.

Veste France iz Chicago, To vam človek je od vzruga, Krepko svoje Muzo strže, Milostno pa druge vrže, V njegov nikdar siti kol, Sicer pa je Krše mož, Veste kaj je zadnji spisal? (Rad bi ga zato nabrisal.) Da po bitju žil se zve, Blizajočo smrt grozečo, Sedaj revež jaz — gorje —! Vedno v strahu tipljem žilo, Kajti smrt tedaj je gre, Ako bi neredno bila.

VI.

Doktor Taučar veste mladi, Brije sicer se po bradi, Vendar je idealist, Tudi on Pegaza ješe, Pensniku aredi maše, Kakor pravi Antikrist, Tudi v svoji sdaj povesti, Ti humorja dobro kvesti, Rečem vam ga ni talenta, Kakor on je; je "kontenta", Moja duša je z njim.

VII.

Vse sovražne vzela je sekira, Kočar tuji brado mu rasira, Spremljevalko ima pot njegova, Jože naš je tale črnogledi, Močan steber našega je socializma, Duhovite slike on podaja svetu, Slike blagega kapitalizma, Lepi so možje kapitalisti, Preblagi črni njih kapitalci, Pod mikroskopom on, pa njih vrline, Kaže jasno, čisto, da izgine, Dobrota in lepota njihova, Kot kaplja v žrnem morju, Takole Lingvist France poje Ko ubira strune svoje.

Združanje jednot in ZVEZ.

Cleveland, O.

Uredništvo "Glasila" Društvo "Lander Adams", šte. 20 S. S. P. Z., želi, da priobčite priložni poziv, katerega se vana pošilja v prilogi v "Glasilu". Upajoč, da ustrežete društveni želji in tako pripravite slov. narod v Ameriki.

A. Turk, tajnik.

Postv.

Dr. Lander-Adamiš, šte. 20, S. S. P. Z. je sklenilo poslati poziv vsem bratakim društvom ter glavnemu odboru za neumorno nadaljevanje in pridružitve. Zajedno naj se objavi v glasilih prizadetih organizacij. Od merodajnih krogov se je vsa akcija objavila oficijelno kot končana, ali jaseje povedano, da je združitev že splavala po vodi ter da so s tem odpadli vsi v to svrhu zvoljeni odbori. Kot vzrok je bil naveden, da je vsi odbori organizacij niso zjediniili na čast skupne konvencije za združitev. Članstva prizadetih organizacij pa sedaj študira svoj "naroden greh", katerega so pa v resnici izvršili njegovi voditelji, katerim je narod izročil najbolj važno ter za ameriške Slovence najbolj koristno nalogo, namreč združiti vedno ter z duhom časa ideološki uspeh.

članstvo posameznih organizacij v veliko skupino. Odstarili smo vse zapreke, sdržitve že imeli takorekoč v žepu, pa so nam posamezni člani teh izvoljenih odborov prekrizali računski ter radi raznih "časti" počeptali od članstva dano jim nalogo. Kje in koliko je krivda na tej ali oni strani, o tem razkloveti ni naša zadeva. Vprašanje je le, ali naj res radi krivde nekaterih združitev zaspi?

Naloga članstva vseh prizadetih organizacij je, da vodi to delo do končne rešitve, in da se ne osira na nikake zapreke. Najtežje delo je izvršeno, ali naj ostanemo sredi poti?

Bratje, sestre, naša naloga ni več težavna. Konvencija S. S. P. Z. se bo vršila v septembru, volili bodejo tri mnogobrojnih društva naše Zvezke delegate. Od teh naših zastopnikov pa je odvisna naša bodočnost. V resnici naroden greh bo, ako ne izvolimo za to konvencijo člane, ki bodo kot en mož stali za končno izvršitev naše članstva. Društva naj ne imenujejo zastopnikov izven društva, če jim je le količkaj mogoče, naj pošljejo delegata. Za mala društva je to v redni veliki zavzet, toda pomisliti moramo, da imamo vsako društvo svoje zmogljive moči in svoj glas na konvenciji.

Zadnja konvencija S. D. P. Z. v Pittsburgu se je izrekla za združitev s S. N. P. J. Izvolila je poseben odbor izven gl. odbora, ali od članov osebno zainteresiranih pri organizaciji. Kakor hitro članstvo omejenega organizacije postane solventno s S. N. P. J., kar se bo zgodilo v najkrajšem času, se bo združila brez nadaljnih ceremonij. Slovenska Podporita in Penzija družba pa se je združila z S. D. P. Z. Združitev torej ni tako nedostopna, kot se nam jo večini predstavlja. Ako je združitev tam mogoča, zakaj ne bi bila nani, ki nas preveča isti duh, ista misel za isto idejo?

Bratje, sestre, na delo torej! Bodimo možje! Cilji naprednih ameriških Slovencev, naj se ne razvijajo razkosano, temveč v celoti, združeno. Bivši gl. predsednik br. Ant. Mladik se je izrazil ob slovensu na zadnji konvenciji: "Upam, da je to zadnja konvencija S. S. P. Z. in da pri prihodnjem zborovanju bodeimo združeni v krogu vseh naprednih in svobodnomislilnih podporitih organizacij. To naj bude naš cilj, naša misel, naša napredna borba."

Želja br. Mladika se pred konvencijo ni izvršila; naša naloga naj se torej dokonča na letošnji konvenciji.

In to naj bude naša borba! Za društvo: (Seal) I. Smuk, predsednik. A. Turk, tajnik. Fr. Somrak, blagajnik.

Splošne razprave.

Glasilo postane dnevnik in s tem bo več prostora za razprave. Odslej bomo razprave o splošnih vprašanjih prinašali enkrat v tednu pod naslovom "Splošne razprave."

Opozorjamo članke in dopisnike, da naj bodo stvarni v razpravah in naj izpuste ob. napade in zabavljuje. Če se razpravlja o kakšnem vprašanju naj se razpravlja o stvari, osebo, naj se pušči na strani. Kdor ne zna ločiti osebo od stvari, ni sposoben razpravljati javno.

Ravnatoko bomo črtali lokalni patriotizem. Vse ameriške Slovence smatramo za narod, za eno družino in neumestno je, če Slovenci v eni naselbini zabavljajo Slovence v drugi naselbini; Slovence v svoji naselbini povišujejo z namenom, da ponižujejo Slovence v drugi naselbini. Lokalni patriotizem je škodljiva in nazadnjaška reč, ker uničuje višje cilje, in odpira vrata zgažarstvu in zdražbarstvu. Noben Slovence ne more nič za to, kje se je naselil, ker je naseljevanje odvisno od gospodarskih razmer in ne od njegove prostje volje.

V današnji izdaji prinašamo dve razpravi. Priobčili smo ju, ker sta stvarni in želim, da ostaneta Amerikanci. Za napredek in izobrazbo je treba dela, in vsak posameznik ga mora sam vseliti. Ako homo je naprej reševali politiko pri sodskih in samo pri naših veseljih, ne pridemo daleč. V starem kraju nam je bila pot do svetovne izobrazbe zaprta,

Bodite našega svetovskega naroda v Ameriki.

(Dr. F. J. Kera.)

Vsaka država, vsaka stranka, vsaka narodnost mora imeti nekak program (angleško "policy"), po katerem v splošnem uravnava svoje delovanje in po katerem se posamezne države in narodi ločijo med seboj.

Nemčija ima za svoj program "Weltherrschaft," svetovladje, na političnem in industrijskem polju; Anglija ima tisti program in ga je deloma že izvršila; Rusija skuša napraviti Slovane moderne; Francija vodi svet v estetiki in lepovelju; Italija prednjači v glasbi in operi. Posamezni narodi imajo zopet svoje posebne cilje, ki so jim pred očmi pri javnem delovanju.

V Ameriki opazimo, da ima vsaka narodnost kaj posebnega, ki jo loči od druge. Stari nemški naseljniki so se oprli na poljedelstvo in se obzatelji. Tudi Čehov je veliko žrnarjev. Najbolj nas ganima češki program. Med slovenskimi narodi so se Čehi najbolj amerikanizirali, zato imajo največ vpliva v ameriški javnosti. Oni se jako zanimajo za angleščino, obenem so pa navdušeni Čehi in ponosni na svoja dela in na svoje moče. Mlajša generacija ne zna tako pravilno češkega jezika, pa vendar vlada med njimi strogi češki duh. Glavno pri Čehih je, da posajajo svojo domovino in zgodovino, dočim večina Slovencev ne ve, kaj so delali njih dedje in pradedje. Čehi so tudi v Ameriki napredni industrijski narod, ker so se amerikanizirali.

Potem imamo Poljake. Navzile velikemu številu Poljakov v Ameriki igrajo v javnosti jako majhno vlogo. Vsrek temu je, ker se preveč strogo držijo svojega jezika in svoje vere; imajo preveč farnih šol, kjer se otroci naučijo le na polovico angleško. Vse svoje čas porabijo s svojimi cerkvami in organizacijami, namesto da bi se zanimali za ameriške naprave.

Jugoslovani, Slovenci, Hrvati in Srbi smo Poljakom precej podobni. V tem smo na boljšem, da smo se navadili bolj svobodno misliti in bolj svobodno vpravljati. Srbi imajo par dobrih uglednih mož po ameriških univerzah, kakor prof. Pupina v Columbusu in univerzi, Hrvati imajo slavnega iznajditelja Nikola Tesla, o katerem Amerikanci vedo več ko mi. Slovenci v javnem življenju še nimamo zastopnikov.

Treba je tudi nam formulirati program, po katerem naj se narod ravna v splošnem. Za to ni treba novih strank ali novih organizacij. Stare organizacije naj vzamemo za svojo nalogo, da bodo med člani širile nove ideje. Naša Glasila bi morala spoprijeti na člane, da postanejo državljani, uko mislijo stalno ostati v Ameriki. Vsak mlad Slovence si mora smatrati za svoj in za narodno dolžnost da se nauči angleškega jezika. Jednote in Zvezbe bi morale podpirati slovenske dijake, da bi jim bilo mogoče študirati na univerzah. Čim več izobraženov, tem večji vpliv bo imel tudi narod. Tudi socialisti bi morali simpatizirati s slovensko trgovino in industrijo. So rojaki, ki mislijo, da jih vsak slovenski trgovec izkorišča, a juče in druge trgovce smatrajo za same poštenjake.

Rojaki naj bodo napredni, pristopajo naj k soc. stranki in k unijam, a obenem naj se amerikanizirajo in nauče delne jezika da bodo imeli pri stranki in pri unijah kako besedo. Veliko je slovenskih unijcev, sposobnih mož za odbore pa skoro nič. Vse naše pisanje po časopisih nam ne bo veliko pomagalo, ako svojih idej in misli ne moremo predložiti javnosti. Naša slovenska politika po časopisih nam ne bo izvolila niti enega zastopnika, niti nam ne bo skrajšala delavnega časa, ako nimamo mož, ki bodo z drugim vred znali vsaj povedati naše želje.

Zdi se mi, da je bilo naše obzorje preozko. Pogledati v svet, v vse to prostrano deželo od Atlantika do Pacifika. Zavedati se moramo, da imamo priliko kot ostali Amerikanci. Za napredek in izobrazbo je treba dela, in vsak posameznik ga mora sam vseliti. Ako homo je naprej reševali politiko pri sodskih in samo pri naših veseljih, ne pridemo daleč. V starem kraju nam je bila pot do svetovne izobrazbe zaprta,

tukaj imamo na razpolago veliko ameriško kulturo. Posvojimo po njej in to v večji meri kot smo dosedaj. Vgojimo sami sebe in našo mladino za voditelje, ne pa za pokorne sluge drugim.

Collinsburg, Pa.

Čenjeni urednik! — Priobčite moj dopis v prihodnji izdaji našega lista.

Tukajšnji premozarji smo na štraku in čas mi dopušča, da se zopet oglašim v vašem "Glasilu."

V šte. 123 "Gl. Nar." z dne 25. maja, je izšel članek pod naslovom "Naše podporne organizacije, slovenstvo in drugo, ki ga je spisal dr. Kern, naš vrhovni zdravnik. Članek kritizira napredne podporne organizacije, socializem, dasi prizna, da bo socializem končno zmagal. Koncem članka pa pravi: "Pričakujem, da se oglašijo rojaki, ki si upajo v sedanjem času splošne cenzure, izreči kako besedo po lastnem prepričanju."

Moje prepričanje je, da se oglašijo odlični faktorji pri naprednih organizacijah in store svojo dolžnost s tem, da povedo stvarno svoje misli v obrambo naprednih podpornih organizacij. Jaz hočem napisati le par vrstic v obrambo socializma.

Članek je proti mednarodnosti. V "Glasilu" je izšlo mnogo člankov o mednarodnosti, še več pa v "Proletarcu," tako, da lahko vsakdo pojmi, kaj beseda mednarodnost pomeni, ki je hotel čitati članke, in popolnoma je odveč, da bi se spuščal v podrobno razpravo, kaj je mednarodnost. Torej na kratko. Če bi bili narodi bolj mednarodni in bi ne bilo soviništnih narodnih hujskašev, bi se dala preprečiti vsaj polovica vojni, še ne vse. Resnica pa je, da bi vojne bile mnogo krajše in ne tako dolge. Za zgled imamo sedanjo svetovno vojno, in ta zgled pove jasno, če bi bilo razširjeno in priznano mednarodno načelo v gospodarstvu, bi vojne ne bilo. Socializem uči mednarodnost in to je popolnoma pravilno; če hočejo kulturni narodi, med ktere spadajo tudi Slovenci, doseči višje stopnje kulture in civilizacije, potem mora med njimi zmagati naša mednarodnost. Socializem ni še nikdar ovrnil pravega narodnega dela, ampak pobija je za narode škodljivo narodno sovraštvo.

Članek pravi, da se je preveč pisalo za socializem in se je s tem rojakom vkradlo nekevrilno ur časa, ki bi ga bilo lahko porabili za bolj važne zadeve. Moje mnenje je nasprotno in trdim, da se je za socializem pisalo še premalo, čitalo pa še manj o socializmu, in ravno radi tega je svet danes, takšen, kot bi bil postavljen na glavo. Rojakom, ki so čitali o socializmu ni bil ukraden čas, ampak so sploh čas porabili najbolje sebi v korist.

Socializem ni prepada, pač pa je vzvišen cilj, po katerem hrepene vsi, ki ga razumejo in tudi mnogo takih, ki ga ne poznajo. Zato ne smemo vstaviti koraka, ampak moramo nevzdržema naprej do cilja. Posebno letos, ko je volilno leto, naj delavci ne poznajo nobenega zadržka. Delavci občutimo vso težo kapitalističnega sistema, zato pa stopamo v vrste bojnikov za pravično stvar. Seveda, kdor ne občuti kapitalističnega biča, temu se kapitalizem ne vidi strašna pošast, ki jo je treba v interesu človeštva odpraviti.

Članek se zavzema za angleščino in pravi, da se naš narod premalo zanima zanjo in da je v našem narodu premalo akademično naobraženih mož. Resnica je to.

Ravnatoko znana in pribita resnica je, da se je ogromna večina tukajšnjih Slovencev priselila sem iz starega kraja. Ti Slovenci so bili v starem kraju delavci in farmarji in v Ameriki je nanje čakalo trdo delo. Prav malo je bilo med njimi tako srečnih, da so lahko v starem kraju hodili v latinske šole, v Ameriki pa v srednje šole in na univerzo. In kdor mora v Ameriki trdo delati, da preživi sebe in družino tukaj, ali da celo odplačuje dolgove v starem kraju na svoje bomo posestvo, nima časa, da bi hodil v šole v Ameriki. So pač izjeme v večjih mestih in industrijskih središčih, kjer imajo brezplačne večerne šole. Kolikor je meni znano, so Slovenci v teh šolah percentuelno ravnatoko številni kakor drugi

narodi in prav nič ne zaostajajo za njimi.

Manjka nam študiranih mož! Kakšnih! Manjka nam študiranih mož, ki so naprednega duha, imajo visoke cilje, ki bi šli med narod in ga učili. In kdor želi, da dobimo take moše, naj se zavzame za Jugoslovansko Akademijo v Ameriki. Ta prekoristna naprava bi skrbela za napredek med Slovenci, da Slovenci ostanemo Slovenci in preakrbeli bi nas z inteligenco. Koristi od nje bi že imeli mi, še več pa naši otroci.

Upam, da se še kateri bratov oglašit in zato končam.

J. L.

Naznanila in vabila

Stowabik, Minn.

Na redni seji 21. maja društva "S. Družina," šte. 211 S. N. P. J. je bil predlog sprejet, da se društvo udeleži obhoda dne 18. junija ob 9 uri zjutraj. Piknik priredi društvo H. Z. Dolžnost je, da se piknika polnoštevilno udeležimo. Člani, ki se ne udeležijo, piknika, se imajo pri prihodnji seji opravičiti. Naznanja se tudi članom, da je seja za mesec junij prestavljena na drugo nedeljo dne 11. junija ob 9 uri zjutraj. Bratje in sestre vpoštevatje prvo in drugo, da ne bo nepotrebnega pregovarjanja.

Anton Mahnič, tajnik.

Brooklyn, Ohio.

Društvo "Brooklyn," šte. 135 S. N. P. J., priredi dne 18. junija t. l. slavnostno razvitje društvene zastave na farmi br. John Jensovna, Bradley Rd, So. Brooklyn, O.

Za moške je vstopnina en dolar ženske so vstopnine proste.

Bratje društva "Brooklyn" se zberejo najkasneje ob pol eni uri popoldne v dvorani br. Kuhelna in od tam odkorakajo na veselilni prostor.

Na piknik vabimo vsa slovenska društva iz Clevelanda in okolice.

Za dobro pijačo in okusen prigrizek skrbi odbor.

Po končanem govoru šaljiv arežolov, potem nekoliko odnora, godba in prosta zabava do polnoči.

Bratje našega društva naj se zaenostivo udeležijo prihodnje seje dne 11. junija, ker je treba rešiti več važnih fočk.

Na svidenje s pikniku! Frank Ostrovska, tajnik.

Hiawatha, Utah.

Društvo "Utah," šte. 227 S. N. P. J., je na seji dne 21. maja izvolilo sledeči odbor:

Predsednik Martin Miliarich; podpredsednik Jakob Ambrož; tajnik Martin Broketa; blagajnik Frane Kastelic; zapisnikar Frane Lukman.

Nadzorniki: Frane Barbij, Ignave Gole in Ignave Tomšič.

Člani, ki so oddaljeni in ne morejo priti k sejam, naj se zglašijo v najkrajšem času in pošljejo assessment, ker smo jih v nasprotne služaju primorani suspendirati. Upam, da vsak dober član hitro odgovori in pošlje svoj naslov.

Anton Novljan, tajnik. Box 5 93, Hiawatha, Utah.

Chicago, Ill.

Tem potom se najljubneje zahvaljujemo članstvu S.N.P.J. kakor vsem Slovencev in Slovenkam v Chicagu in okolici za mnogoštevilno udeležbo pri igri "Počigalčeva hči" dne 21. m. m. Ob ljubimo, da bomo vsakemu društvu v enakem slušaju vrnili. Posebno se zahvalimo našim vrlim dišetančkam za njih trud in potrjetovalnost. Naznanjamo, društvom S. N. P. J., da smo se namenili uprizoriti znano Vošnjakovo dramo "Lepa Vida" in sicer v nedeljo dne 24. septembra; zato prosimo cenjena društva, da naj omenjeni dan ne prejeajo veselice, ako ima pa slučajno kako društvo za omenjeni dan zagotovljeno dvorano, pa prosimo, da nam namanj.

Odbor.

Springfield, Ill.

Društvo "Illinois," šte. 47 S. N. P. J., je na zadnji redni mesečni seji sklenilo, da priredi piknik na znani "Nelson" farmi, v nasledjo dne 18. junija. Začetek ob 1. uri popoldne.

Tem potom uljudno vabimo vsa slov. društva, rojake in prijatelje zabave pod košatim drevjem iz Springfielda in okolice, da

se piknika mnogoštevilno udeležijo. Člani dobicek je namenjen v društveno blagajno. S članom, ki se ne udeleži piknika se bo postopalo v smislu društvenega sklepa na zadnji seji.

Vstopnina za moške en dolar, ženske v spremstvu možkih so vstopnine proste.

Za sveži ječmenovec in okusen prigrizek bo skrbel odbor.

Torej na svidenje 18. junija! Fr. Bregar, tajnik.

West Park, Ohio.

Društvo "Delavec," šte. 257 S. N. P. J., priredi 11. junija velik koncert na prostem pri br. Ipavcu na Bruner Ave. Ob tej priliki vljudno vabimo rojake, posebno pa člane in članice naše S. N. P. J. na zabavo.

Godba pod vodstvom F. Butač, oder za ples, hladne pijače, gorak ali mrazel prigrizek, šaljivi arežolovi in šaljiva licitacija. Na razpolago sta oba dobitka, ki ju je društvo dobilo pri tekmi. Godba začne svirati ob dveh popoldne. Rojaki iz vzhoda (East Side) naj vzamejo St. Clair karo, transfer Lorain do tramvajске remize (Car barn). Tam bodo čakali naši člani na goste. V slučaju slabega vremena se veselica odloži do prihodnje nedelje.

Na svidenje 11. junija. Jos. Janežič, tajnik.

Chisholm, Minn.

Obveščam člane društva "Slovenski Rudar," šte. 110 S. N. P. J., da se udeležijo prihodnje seje dne 18. junija ob devetih popoldne v dvorani Lovreana Kovača. Na dnevnem redu imamo volitev novega tajnika in predsednika.

Rudolf Kovachich, tajnik.

Eveleth, Minn.

Društvo "Eveleth," šte. 130, vabi slovensko občinstvo in vsa bližnja slovenska društva, da se udeležijo piknika dne 11. junija pri jezuru, ki se vrši v prid društva in v prid "Narodnega doma."

Opozorjam članice, da se vse udeležijo piknika, ker je društvo sklenilo, da članice, ki se ne udeležijo piknika, plača dva dolarja v društveno blagajno.

Članice se dne 11. junija t. l. ob osmih zjutraj zberejo v navadni dvorani in ob pol devetih po pohod in gremo na piknik.

Odbor.

Messmore, Pa.

Člani društva "Kanarček," šte. 146 S. N. P. J., naj se vbočejo v vseh tajniških zadevah obračajo na br. Martina Zakšek, dokler ni izvoljen nov tajnik.

Naslov se glasi: Martin Zakšek, bx 33, Newcomer, Pa. Fayette Co. Tajnik.

Cleveland, O.

Čenjenim bratom društva "Primož Trubar," šte. 126 v Cleveland, Ohio, naznanjam, da sem se preselil iz starega prostora 988 E. 67 St. na novi prostor 6516 Metta Ave., N. E. 65 St., Cleveland, Ohio.

Josef Pogačnik, tajnik.

Otroci postajajo v Avstriji vojaki. Starokrajaki listi prinašajo tole vesti: "Ze pred sedanjo vojko, zlasti pa med vojko, se je razširila po naši širni Avstriji misel, da je mladino že v zgodnji mladosti treba krepiti in pripraviti za vojaški stan. Šole in različne organizacije, zlasti gasilstvo se je z veliko vnemo poprijelo tega dela. Tudi ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo se je odločilo, da sistematično izvešča mladino, mladeniče od 15. do 18. leta, za svoj naraščaj in za vojaški stan. Z vsežbenjem se prične takoj po veliki noči. Mladeniči, ki imate smisel za teko izvešbanje, prijavite se na velikonočno sredo ali četrtak od 2. do 3. ure popoldne v Mestnem domu. Zadnja prijava je v ponedeljek dne 24. t. m. od 11. do 12. ure. K prijavi je prinesiti dovoljtev staršev ali delodajalcev. Ob enem se sprejemajo tudi prijave novih članov."

Prav nič bi nas ne iznenadilo, če bi od zgoraj prišel ferman, da se morajo tudi dojenčki vojsko izvešhati.

Damaakus, mesto v Siriji, je najstarejše mesto na svetu.

Japonska šteje štiri tisoč otokov.

Združene države merijo 3,088,500 štirjajskih milj.

GLASILO Slovenske Narodne Podporne Jednote. Izbija tedensko. MAŠINSKA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE. Uredništvo in administracija: 2919 SO. CRAWFORD AVE. CHICAGO, ILL.

Patriotizem naših plutokratov.

Militarizem v Ameriki ima tako poželjivost kot v drugi kapitalističnih državah. Stalna armada naj se poviša od 75 do 125 tisoč mož, dasiravno imajo Združene države zadostno vojsko, v službi mobilizacije pa dovolj sredstev, da izpopolnijo armado.

Ali militarizem se hoče postavljati. Vsem je znano, ko je odšla ameriška ekspedicijska vojska v Mehiko, da je kongres dovolil, da se sme povišati stalno armado za 20 tisoč mož. In kaj se je zgodilo?

Kapitalistični listi so prve dni vdarili na reklamni boben. Izgrati so hoteli farmerje proti industrijalnim delavcem in industrijalne delavce proti farmerjem. Na ta način so mislili podgizati farmerske fante in mlade delavce, da bi se drenjali okoli rekrutiranih pisarn. Pa ni šlo. Gospodje so pozabili, da v deželi ni gospodarske krize. Če bi imeli gospodarsko krizo, bi šlo tudi brez reklame v kapitalističnih listih, ker lačen želodec ne gleda, kje se najde, da je le sit. Tako se je pa dogodilo, da so po osmih tednih velike reklame pomnožile armado za dva tisoč mož.

V dobi krize bi se mogoče dobilo 20 tisoč mož, nikakor pa ne 75 ali 125 tisoč. To menda vedo tudi tisti gospodje, ki priporočajo pomnožitev armade.

Zakaj priporočajo vseno večjo armado? Povedali smo že, da so nekateri kapitalisti zainteresirani pri dobavi za militarizem. Te gospode pustimo danes na strani. Najbrž je neki kongresnik govoril resnično, ko je v kongresni zbornici proglasil povikavanje armade za humbug in dejal, da se ne gre za to, da bi dobili več močta, ampak pomnožiti hočejo oficirje.

Naravno je, če zakon določa, da mora armada šteti 175 ali 200 tisoč mož, da mora biti število častnikov polno, študiji primanjkuje močta.

Premalo oficirjev je in te se lahko dobi, četudi se ne more dobiti močta.

Oficirji ne opravljajo produktivnega dela. Sinovi naših plutokratov ne smatrajo, da je lepo, aristokratsko in fino, če sede v pisarni in pomagajo množiti bogastvo svojih starišev. Inženirsko delo se jim zdi prenaporno in zahteva preveč študij. "Zlati sinčki" naših plutokratov pa niso bili nikdar preveč zaljubljeni v učenje knjige. Na univerzah se bolj pečejo z raznimi športi kot z algebro, trigonometrijo, naravoslovjem, kemijo itd. Če se bije žogo, dirka s konji, avtomobili ali jahtami, mine bolj hitro čas, kot če se sedi pri mizi in vkvarja s suhoparnimi številkami. Za delo z možgani ni bila mladina plutokratov nikdar navdušena. Za tako mladino je oficirski stan kot nalašč vstvarjen. Misli ni treba, časa za šport je dosti, posebno če

*) Plutokracija prihaja iz grščine in pomeni vlado denarne močnje, skupine bogatinov, ki so si z bogastvom prisvojili vladno moč.

Kratos je grška beseda in pomeni moč. Plutokrat je bogat človek, ki vlada s pomočjo svojega bogastva. Plutokracija je skupina vladnega razreda, ki vlada s svojim bogastvom, plutokrat je posameznik skupine, ki si je z bogastvom osvojila vladno moč.

Plutos je v grški mitologiji predstavitelj bogastva. Verska bajka pripoveduje, da ga je Zeus, najvišji bog, oslepel, ker je delil bogastvo, ne da bi se osiral na službo. Vpadljajali so ga navadno kot dečka s srečorogom.

ima oče dobro rejeno denarno mošnjo, da lahko vsaki mesec doklada, če "zlati sinčko" ne more izhajati z oficirsko plačo.

In da se "zlatim sinčkom" naših plutokratov ne bo očitalo, da jedo kruh zastoj in da se bodo lahko zabavali, kot bi imeli večne počitnice, je treba pomnožiti število oficirjev.

Če bi plutokracija sama nosila stroške za pomnoženo število oficirjev, bi še šlo. Ali davčno breme bo razdeljeno tako, da bo ljudstvo nosilo težjo butaro, plutokracija pa lažjo. Še tisto lažjo butaro, bo vrgla plutokracija s svojega hrba in jo naložila ljudstvu, če jo bo hotelo nositi.

Znani ekonom Basil M. Manly pravi: "Tatovi dohodninskega davka, ki na leto ukradejo 320 milijonov dolarjev, krađeje brodivjske drednotov, polpolke in brodivjske letal. Dohodninski davci, ki ga se sparskim potomi na plačajo v svesno blagajno, bi pokrili stroške za pomnožitev brodivjske, letal in pomnožitev armade, kot jo določa Hayjeva zakonska predloga, pa ne bi ostal denar za socialne naprave kot za pensioniranje starih delavcev, zavarovanje proti brezposelnosti. Le sadnje je zdrava podlaga za narodno obrambo."

Po Manlyjevem proračunu ni plutokracija v letu 1914 vplačala 320 milijonov dolarjev dohodninskega davka. Samoposebi se razume, da delavec, mali farmerji in mali trgovci niso ogoljufali države za 320 milijonov dolarjev, ker njih dohodki so tako majhni, da ne plačujejo dohodninskega davka. Tatove je treba torej iskati med ljudmi, ki imajo visoke dohodke, ki razpolagajo s stotilskimi in milijoni. In če se te tatvine ne odpravi, bo v nekaj letih presejala eno milijardo ali en tisoč milijonov dolarjev.

In ti gospodje, ki imajo res domovino in katero očiglavno vsako leto za nekaj sto milijonov dolarjev, vpijejo najbolj glasno, da je domovina v nevarnosti pred znanjim sovražnikom.

Seveda je domovina v nevarnosti, in sicer pred domačimi sovražnikom, ki pleni ljudstvo in državo za njene dohodke.

Z eno milijardo dolarjev bi lahko država uvedla zavarovanje proti boleznim, nezgodam, brezposelnosti in za starostno oskrbo. Osušila bi lahko bārja, uravnala reke in izvedla naprave za umetno namakanje zemlje. Zgradila bi lahko humanitarne zavode, pomnožila šole in uvedla brezplačen poduk na kolah, od najnižje pa najvišje šole. Država bi lahko s tem denarjem, ki ji vsako leto ukradejo in se stopnjevale množijo v neštete milijarde, vstavila to, kar bi delavec res potem smatral za svojo domovino. Tako pa ostaja denar v žepih tatov dohodninskega davka, ki so podobni tatu, ki je vplil "držite ga," da je odvrnil sum od sebe.

Kje je dom?

"Žene prostor je doma" ali mo sedaj pogostokrat, odkar so žene pričele zahtevati volilno pravico. In če se žena ozre okoli sebe, gleda in gleda, vprašuje in vprašuje, kje je njen dom, ne najde tega doma.

V deželah, v katerih je industrija razvita, večina žen nima doma. Kapitalizem je pogljal ženo v tovarno, rudnike in pisarne. Povsod nastopa danes kot konkurentka delavca, ker je njena delavna moč cenejša od moške.

Če govorimo, da je prostor za ženo na domu, potem je treba stvar razumeti tako, da žena doma gospodinja in da mož zasluži za potrebne življenske potrebščine.

Kaj dom? Pred vsem hiša, v kateri prebiva družina. In če hoče žena na domu gospodinjiti, mora družina pred vsem lastovati hišo. Koliko delavskih družin pa danes lastuje svoje hiše brez dolga? Ogromna večina delavskih družin ima danes stanovanje v najemu; med onimi delavskimi družinami, ki lastujejo hiše, ima zopet večina intabuliran dolg na nji.

Slovenski pregovor pravi, da gospodinja podpira tri vogale hiše. Ali ta pregovor je danes prišel ob veljavo kot star slovenski izrek, da gospodinja kruh reže. Če hoče gospodinja svobodno gospodinjiti mora biti gospodar nad živili in jih tudi sama proizvedati. Časi, ko je gospodinja kupila k

sol, čaj, kavo in sladkor, drugo se je pa pridelala doma, so že zdavnaj minoli. Danes se živila kupujejo na trgu, v prodajalnih in mlekarinah. Živež se dobiva korzervirani v kositrastih škattljah, steklenicah in sodkih. Gospodinja nima najmanjšega vpliva na ceno živil, ki prihajajo na trg. Plačati mora ceno, ki jo zahteva trgovec.

Otroci morajo biti oblečeni, ali gospodinja ne more obleči otrok, če nima denarja za obleko. Po zimski je treba greti sobe, a če ni denarja, ostanejo sobe mrzle in v peči ni ognja, ker ni kuriva.

Dolžnost matere je, da učni in izobrazuje otroke. Ali kako naj to izvrši, če mora v tovarno, ali če jo more skrbi za vsakdanji kruh.

Če žena nima svoje hiše, dosti živeži in drugih potrebščin za družino, se ne more govoriti, da je ona gospodinja na domu, ker ji kapitalizem ukazuje, kje bo stanovala, kaj kuhala družini in a kom oblačila sebe in otroke.

Ako nasprotniki ženske volilne pravice mislijo resno, da je "prostor za ženo doma pri ogoljufanju," potem je njih dolžnost, da nastopi jo za to, da se gospodarstvene razmere v sloveški družbi tako spremenijo, da bo za vse ljudi tudi vsaka dosti na svetu.

Nasprotniki ženske volilne pravice ne bodo tega storili, ker so za kapitalizem.

Kapitalizem pa pomeni izkoriščanje sloveške delovne sile, vstvarja bogastvo in revščino in povzroča, da ogromna večina ljudstva nima svojega doma in sredstev za življenje.

Deset družin ima dohodke kot en četrtilijona delavcev.

V letu 1914 je imelo ljudstvo v Združenih državah 46 bilijonov dolarjev dohodkov! Kajne ogromna vsota! Ali če to vsoto, ki reprezentira enoletni narodni dohodek, razdelimo med 100,000,000 prebivalcev, bi prišlo na vsakega prebivalca še \$460. Vsota ni velika, a če pomislimo, da bi štirje člani v družini prejeli 4X460, ali mož in žena, ki nimata otrok 2X460, bi se dalo izhajati. Mnogo delavskih družin s štirimi ali petimi otroci nima niti \$460 dohodkov na leto.

V Ameriki pa živi deset družin, katerih letni dohodki presega dohodek enega četrtilijona delavcev. Dohodki njega oljnega veličanstva J. D. Rockefellerja so enaki dohodkom 100,000 povprečnih delavcev.

Kako vemo, da je bilo vseh dohodkov v letu 1914 šest in štirideset bilijonov?

Če hočemo odgovoriti na to vprašanje, je treba pregledati vladno statistiko iz leta 1910. Konservativna cenitev v tej statistiki nam pove, da je narodni dohodek v letu 1910 znašal \$36,769,000,000. Osebnne hranilne uloge so se v štirih letih pomnožile za 30 odstotkov, vrednost produktov se je v tem času pomnožila za 20 odstotkov. Če k dohodkom leta 1910 prištejemo 25 odstotkov, dobimo \$46,000,000,000. Seveda je to konservativna cenitev, ker niso všteti vsi dohodki.

Za leto 1910 nam statistika takole našteva dohodke:

Table with 2 columns: Category and Amount. Rows include: Sirovine, Poljski pridelek, Rudarstvo, Gozdni pridelek, Ribništvo, Kožuhovalne, Izdelovanje (vrednost prišteta k surovini), Transportacija in zveze, Električna razsvetljava in sila, Trgovina na debelo in drobno, Konstrukcija, Zemljišča - naraščajoča vrednost, Trgovina - naraščajoča vrednost, Stanarina - samo za rezidence, drugo je že všteto, Zavarovanje, Bančna poslovanje, drugi bančni dohodki, Profesionalno delo, Domače delo, Skupaj.

Od vseh dohodkov gre šest milijard za luksus ali potratno in dve milijardi dolarjev za opojne pijače. Bogatini seveda največ potrebujejo za luksus, ker delavci so veseli, če imajo za pošteno življenje. Značilno je tudi, da gresta dve milijardi za opojne pijače, kljub temu da je prohibicija zelo razširjena v Združenih državah.

Hearstova mehikanska armada.

Willie Hearst je podpisal uvodnik v svojih listih, v katerem pravi, da ne zahteva, da bi ameriška armada varovala njegovo lastnino v Mehiki, temveč je armada potrebna, da varuje šibkejši državljan; ki ne morejo najeti armade.

"Lastnino, v kateri sem zainteresiran v Mehiki," pravi Hearst, "varujejo stotine obojestranih mož. Ali šibkejši državljan ne more najeti stalne vojske, ki mu daje varstvo, ki mu ga je dolžna dati njegova vlada."

V nekem drugem uvodniku je Hearst zahteval, da Združene države pošljejo 500,000 vojakov čez mejo, da zasedejo Mehiko. Njegova teorija je, če gre par Američanov prek meje, da obogate, da je dolžnost Združenih držav poslati tako veliko armado v Mehiko, da tam v interesu teh par človečev opravila policijsko službo, ne glede koliko žrtve stane taka pustolovščina.

Za Združene države je mnogo cenejše, da ameriški pustolovec lepo ostane doma. Dolžnost države ni, da žrtvuje denar in mlada človeška življenja za obrambo pustolovcev v inozemstvu, da tamkaj toliko varnejše strizejo domovino.

Hearst slaynostno izjavlja, da ne potrebuje varstva od Združenih držav, ker ima svojo armado, da čuva njegovo posest. Kako možate in samozavestne so te besede, ki bi pa le držale, dokler ameriško vojaštvo ne podjarni Mehike. Kakor hitro ameriški čete zasedejo Mehiko in prevzamejo varnostno službo, lahko Hearst svojo armado pošlje k vragu in ji taka prihrani lepo vsoto denarja za njeno vzdrževanje.

"New York World" je spustil tiska iz vreče, ki je priobčil, da se vrednost Hearstovih pašnikov pomnoži od \$20,000,000 na \$30,000,000, če ameriško vojaštvo zasede Mehiko.

Za 10 milijonov dolarjev se pa že izplača pisati, da je v interesu Združenih držav, če okupirajo Mehiko.

Razne vesti.

Izjema. Če železniška družba zakrivi, da je pol mesta v razvalinah, potem je prvo kar sliki mo, da so bile uložene tožbe za odškodnino, ki trajajo leta, preden se odločene pri najvišji instanci. In vendar se je dogodila izjema.

Lani je stal dne 27. septembra voz, naložen z gazolinom na tiru Santa Fe železnice v Ardmore, Okla. Pipa je bila pokvarjena in iz nje je vihal eksploziven plin in se razprostiral nad mestom. Poslali so po delavca, da popravi pipo, ali naenkrat je nastala silna eksplozija, ki je pol mesta spremenila v razvaline in uničila 45 človeških življenj.

Do sedaj še ni prišlo do razprave na sodišču, ampak se je železniška družba v večino prizadeh pobotala izven sodišča. Za 45 življenj je plačala \$164,768.38 odškodnine, za 478 telesnih poškodb \$113,840.27, za škodo na lastnini pa \$538,171.87.

Pametna dekla. Te dni je prišla v Los Angeles 20letna gd. Rosemary Teal iz Milwaukee. Dekle je dokončala šolo za godbenike v Wisconsinu in ima dohodek, da lahko živi. Gd. Teal ne išče dogodovščin na zapadu, temveč želi ožeta in mater.

"Nima sorodnikov in čutim se osamelo," je rekla Tealova. "Če me katera zakonska dvojica, ki se čuti osamelo, vzame za svojo, jo bom ljubila in častila."

Kajne presenetljive so te besede v sedanjem času, ko večina deklet v starosti 20 let želi, da zapuste dom in se ostreje nadzorstva starišev. Rade pohite ven v svet, ker ne vedo, da vsaki dan ravno isti svet zmelje in pogubi tisoče njih sester. Verjeti nečje, kakšne nevarnosti preče na

nje, dokler ni prepozno. Na misel jim prihajata "mati in oče," ko ni že več rešitve.

V besedah gd. Tealove tiči velika resnica in dober nauk za dekleta, ki hočejo proč od starišev v tuji svet.

Kakšne cvetke najemajo kapitalisti kot stavkokaze. Če večkrat so delavski listi opozorili javnost, da kapitalisti najemajo stavkokaze iz sloveških nižin. Med njimi se najdejo morilci, tatovi, vbijalci in drugi junaki, ki živjajo slavo med hudodelci. Te dni se je pri stavki ekspresnih vozovnikov v Chicagu dokazalo, da so take trditve resnične.

Ekspresne družbe so se obrnile za stavkokaze do stavkokaških posredovalnic, ki so hitro nabrale sloveški izvršek iz vseh štirih vetrov v Združenih državah in ga poslale v Chicagu, da opravlja stavkokaško delo.

Med temi cvetkami sta bila tudi Caspar Schmidz in Homer Clough. Caspar Schmidz je ukradel škattljo, v kateri je bilo za \$5,000 draguljev od tvrde Spalding & Co. v Brooklynu. Ko je gledal, kaj je v šatulji, so padli nekateri dragulji na tla. Spoznavši zaklad v šatulji, jo je pripil iz železnikega skladišča. Nektere dragulje je zastavil v zastavnih, kamen, vreden \$300, je prodal za \$7. Nektere diamante je dal ženam, ki jih je srečal na ulici. Druge diamante, ki jih je stresel na tla v skladišču, je pobral Homer Clough. Zdej imajo oba pticka pod ključem.

Še lepše sta napravila stavkokaza Edward Robinson in Charles Wilson, ki sta ukradla vse, kar je bilo naloženega na vozu. Mesto, da bi blago oddala na pravi naslov, sta se z vozom odpeljala na severno stran mesta in tam prodala in poskrbela blago. Nekaj blaga so našli v nekem salonu.

Kapitalistična sver lioe žrtve. Iz Pittsburgha, Pa., poročajo, da je obtoženih trideset delavcev in tri žene, da so hujskali delavce k puntu in porušeni poplopi in strojev. Obtožnica je posledica nemirov, ki so jih povzročili kapitalistični najemniki ob času velike stavke v East Pittsburghu.

Mriškokogledniška porota se je celo izrekla, da se 17 obtoženih posebej obtoži, da so hujskali k umoru.

Kratko brzojavno poročilo obtožbi govori jasno, kaj nameravajo izvršiti hlapei kapitalistov. Ni jim dosti, da so kapitalistični najemniki kot obsedeni streljali na neoborožene delavce, temveč bi radi spravili popolnoma nedolžne ljudi še na vesala.

Mesto da bi sedeli na zatožni klopi najeti morilci, ki so izstrelili salvo za salvo na neoborožene delavce, pa so obtožili nedolžne delavce. Taka je pravica v kapitalistični družbi, ker delavci v svoji kratkovidnosti volijo okrajnim uradnikom golo orodje kapitalizma.

Socialistična stranka se je zavzela za preganjanje delavcev in organizirala je obrambno delo. Znani socialist in advokat Seymour Stedman iz Chicaga prevzame zagovornišvo. Stroški bodo veliki, ker je obtoženih veliko število delavcev. In če si kateri delavec lahko odtrga en nikelj ali več za obrambo žrtve, po katerih zdaj kapitalistična sver razteza svoje kremplje, naj ga pošlje na sledeči naslov: Soc. Party Defns. Com. of Westinghouse Strikers, 205 Liceum Bldg. Pittsburgh, Pa. Hitra pomoč je potrebna, ker bi državni pravdnik rad hitro spravil delavce v ječo. Obravnava je pričela že 26. maja, teden kasneje po obtožbi.

Državnemu pravdniku se je mudilo, da spravi štrajkarje v ječo. Iz Pittsburgha poročajo tik pred zaključkom lista, da je obravnava končala in je bilo od 26 obtoženec spoznanih 11 krivim, 14 pa nekrivim.

Advokatje so takoj uložili priziv.

Denar za militaristične naprave. Iz Washingtona poročajo, da se boj za mornariško predlogo nadaljuje in da so prijatelji in zagovorniki marinizma in militarizma dosegli več uspehov. Izdatke za letala so povišali od \$2,000,000 na \$3,500,000. Sprejet je bil tudi načrt za jeklaro, v kateri bodo izdelovali jeklene plošče. Republikanci so glasovali nasproti, in Butler kongresnik iz Pennsylvanije, je zagovarjal interese je-

klarskih baronov in je nasprotiral državni jeklarji.

Iz pennsylvanski naselbin. Iz Pittsburgha, Pa., poročajo, da so odločili delegatje petega rudarskega okraja trdo prijeli gl. odbornike, ker so sprejeli za rudarje neugodno pogodbo. Nekteri delegatje so zahtevali, da gl. odborniki demisionirajo. Delo počiva v rudnikih tega okraja.

Iz Wendela, W. Va., poročajo, da je Maryland Coal Co. priznala po desetdnevni stavki unijo in petodetno povišanje mezd. Y. Mt. Clairu so ustanovili lokalno organizacijo s 112 člani.

Iz Bluefielda, W. Va., poročajo, da se je dogodila razstrelba plin v rudniku Houston Collierie Company blizu Weleha, W. Va. Štirje rudarji so vbiti in pet jih je težko ranjenih. Štirideset drugih rudarjev se je rešilo s hitrim begom.

Iz Ramsaytowna, Pa., poročajo, da so se rudarji, ki delajo ponoči, naveličali pehati naložene rezčke in če se temu ne odpore, bodo rudarji najbrž zaštrajkali. Družba je do sedaj storila mnogo obljub, spoinila pa ni nobene. Rudarji so siti do grla praznih obljub.

Iz Jamestowna, Ark., poročajo, da rudniki vsepovsod slabo obratujejo. Rudarska stavka v Clarkvillu in Jamestownu, ki je pričela dne 7. junija 1915, še vedno traja.

Iz Girarda, Kans., pišejo, da so zaprti vai rudniki Western Coal and Mining Co. V rudniku štev. 16 je prenehal delati en streljač. Rudarji so zahtevali, da se nastavi drugega streljača, družba pa ni hotela priznati zahteve rudarjev. Na to so rudarji rekli, da ne gredo v jama in pridružili so se jim rudarji iz drugih jam.

Iz Springfieldda poročajo, da se vrše izpiti za rudarje dne 12. junija v New Badenju; dne 13. junija v Bellevillu; 17. junija v Stauntonu; 20. junija v Eldoradu; 21. junija v Frankfortu, 22. junija v Herrinnu; 23. junija v DuQuoinu; 27. junija v Springfieldu in 28. junija v Taylorvillu.

Kodaj lahko strokovna organizacija izobči člana? Iz New Yorka poročajo, da je prizivno državno sodišče izreklo, da ima unija pravico izobčiti člana, če krši ustavo unije.

Morris Dazen, član tesarske unije štev. 77 U. B. of C. and J. of A. je bil obtožen, da se je vmešaval pri sprejemanju delavcev in nastopil kot izpraševalec za delodajalca. Unija mu je poslala pisno obtožnico in zahtevala, da se pride zagovarjat. Po končani preskavi, ga je unija izključila. Dazen je nato tožil unijo za odškodnino in da se zopet sprejme v unijo. Pri prvi instanci je Dazen tožbo dobil in sodišče mu je priznalo \$900 in odločilo, da se sprejme v unijo.

Unija je apelirala, pa tudi Dazen je to storil in zahteval višje odškodnino. Prizivno sodišče je pa odločilo, da je unija ravnala pravilno, ko je izključila Dazena, ker je kršil ustavo organizacije in da sodišče nima pravice overiti sodbe unije.

Kako kapitalizem izkorišča otroke in žene, dokazuje poročilo trgovskega in delavskega departmana v Pennsylvaniji za leto 1914.

Poročilo navaja, da so dečki in deklice pod 16 letom delali v 20,571 delavnicah. Dečki so tekom leta zaslužili \$2,723,600, deklice pa \$2,719,500, skupaj \$5,442,700.

Žene, zaposljene v 20,571 delavnicah, so zaslužile \$72,669,100. Vseh žen je bilo 216,299.

Delodajalci radi sprejemajo v delo otroke in žene, ker jih slabše plačajo. Poročilo navaja, da se je zaslužek otrok in žen vporabljal za prehranjevanje družin. Skupni zaslužek družine je komaj zadostoval za pošteno prehranitev. Z drugimi besedami je bil rekl: Zaslužek cele družine je bil tako visok, kakor bi moral biti očetov zaslužek, da bi lahko otroke pošiljal v šolo, mati bi pa opravljala delo doma.

Teški v New Yorku, organizirani v International Mercantile Marine Union, so dosegli, da se jim plača podnevni 40c na ure, ponočni 60c, za delo ob nedeljah in praznikih pa 80c.

Nabirajte naročnike za dnevniki "Prosveta"!

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODESEK:

Predsednik: John Vogrič, box 214, LaSalle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, b. 86, Girard, Kans. II. Podpredsednik: Jožef Kubelj, 9469 Ewing ave. S. Chicago, Ill. Tajnik: John Verderbar, 2708 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Telephone Lawndale 4635. Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill. Z. pisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODESEK:

J. Že Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa. Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill. F. S. Tauchar, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.

POROTNI ODESEK:

Anton Hrast, 811 95th Ave., New Duluth, Minn. Anton Peterlin, 6307 St. Clair Ave., Cleveland, O. Jože Radišek, 679 box, Smithon, Pa. Rudolf Pleteršek, 436 box, Bridgeville, Pa. Albina Hočevar, 680 Washington St., Milwaukee, Wis.

UREDNIK "GLASILA":

Jože Zavertnik, 3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair ave., Cleveland, Ohio. Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičejo glavnega urada, imajo pošiljati na gl. tajnika. Erižože glede nerednega poslovanja na predsednika nadzornega odtaka Jože Ambrožiču. Zadeve preprijljive vsebine predsedniku porotnega odtaka, A. Hrastu. Vse druge stvari, ki imajo stik s "Glasilom", izvzemaj spremembe naslovov uradnikov krajevnih društev pa Glasilu, 3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Življenje sužnjev v Ameriki.

ČOLNAR.

Pisatelj Friderik Gerstaecker, slovenski J. Z.

"Halo ladja!" je vzkliknil veselo s sprednjega krova in Poleridge, ki je z vso silo zasukal zadržki del svoje ladje naokoli, da je imel prosto pot mimo parnika, se je pri tem klicu hitro obrnil.

"Halo, kako je na ladji?" jim je zaklical Jak in skočil na nizko steno — "vse v redu!"

"Jak! — vrage naj me vzame!" je viknil Bil. — "Jak," je vriskal stari, ki ga je tudi spoznal in mahal s svojo čepico — "hura, fant, ali je vse v redu?"

"Vse!" je viknil Jak, mejtem ko je ladja hitro plula mimo.

"To je lepo — to je lepo," je prikimal stari in bilo je, kakor da hoče Bil na ves glas zakričati hura. V pravem trenutku se je še spomnil, da je boljše molčati in vsi so zavihтели klobuke v zraku. Stari je bil med tem nekaj zaklical pod krov in hipno se je prikazala tudi častljiva gospa Poleridge. Ladja je bila že predaleč, da bi kaj zaklicala in pograbila je eunjo in jo zavihтела v pozdrav. — V nekaj minutah so ladje izgibile iz pred oči. Par čolnarjev je videlo, da je možstvo na ladji živihano pozdravilo potnika. Ali kaj takega se je zgodilo vsaki dan. Vsi taki fantje plavajo na ladjah po reki nizdol s tokom, vračajo se pa s prvim parnikom po reki navzgor proti domu. Da se stari znanec pozdravlja, če se srečajo, je nekaj samoposebi razumljivega. Jak je bil pa iz več vzrokov vesel, da jih je srečal. Veselil se je, da stari tovarišem še enkrat zakliče srečno; ker je bila ladja na varnem, je bil tudi prepričan, da ga ne zasledijo, če ga na zasledujejo, da ga težko izvidijo. Tako ne morejo kapitana tudi poklicati, da bi se zagovarjal radi varstva, ki ga je dal ubežni sužnec iz za nekaj ur usodepolnega večera.

Stari Poleridge je snel zastavo doli in krog svoje ladje je potegnili belo črto, da je bil bolj varen. Nemogoče je bilo, da ga spoznajo med sto enakimi ladjami, ki plavajo po reki nizdol. Vendar je gledal, da pride kmalu daleč proč od plantaže. Niže doli se pa ni hotel kaj bati, ker so zamoreci vedeli, da ja sužnca zopet zapustila ladjo.

Hitro se je zdaj Jak vrnil v medkrov, da dekletu sporoči veselo novice, da je videl njima znano ladjo. Potem je skrbel zanjo, da je imela vse udobnosti, ki se lahko preskrbe na parniku.

Vajen življenja na parniku že od nekdanj, ker se je po reki Ohio in zgornjem Missisippiju večkrat vozil na parniku, je v Natehezu kupil posodo in živila, ki jih potrebuje za teden dni. Živila se bila na prodaj tudi v vseh dru-

gih mestih, v katerih je parnik pristal k obrežju. Jak je prevzel posel kuharja, da skuha kosilo, kar se na parnikih večkrat dogodi in ni nič izrednega. Salij je pa medtem lahko ostala neopazena v kotu. Sploh je kosilo obstalo iz kave in mrzlih jedil in ga je bilo lahko pripraviti. Jak je šel v tem času večkrat na krov, da je videl, kje se parnik nahaja. Blizali so se zopet mestu, kjer sta prejšnji dan skozi močvirje šla do hiše iz blodov in našla zavetje na parniku.

Parnik se je medtem zopet postavil, da izkresa ali sprejme potnika. Jak se našel ni prikazal na krovu, da ne bi srečal v tem nevarnem kraju kakšen znan obraz.

Parnik se ni dolgo zamudil in se je držal bolj leve strani, tam kjer je stala dvrarska koča, v katero sta bežala v usodepolni noči. Mladi meš je videl prostor le v odsevu visokega pilopolnega ognjaka, kljub temu je ne spoznal okolice zopet. Sreče mu je vtrpalo hitreje, kd je znenb zagledal mesto v bližini.

Rad bi bil tudi pohval Salij, da bi ji pokazal mesto, ali velik del potnikov iz medkrova je na krovu poiskal senca, ker je doli gorela še peč, da se malo ohladi. In ker je želel, da ne stori nič, kar bi obračalo manj pozornost, je ostal na krovu.

Pluli so mimo; na parniku je bilo še dosti dry de večera in blud je hitro mimo mesta, ki je tvoril za ubežnika še sinoči težavno pot. S parnika je Jak različno videl močvirje, akoni katerega je ponoči nesel Salij na rokah. — Mogoče so ju zdaj preganjali iskali tamkaj! Pri teh mislih se je kljubovalno smejal, dokler ni obrežje zopet nase obrnilo njegovo pozornost.

Pluli so prav tesno ob robu gozda in oddalec je bilo videti otok, od katerega sta bežala v čolnicu. Tujak je bil loček, skozi katerega je a težavo delal pot — tujak je pričela peščena, in tam le, kjer je na strmejšem obrežju spodjedenih nekaj korenin od vode in vrženih v reko, sta našla zavetje. Naprej strleče drevo s širokim vrhom, spodjedenim od rujave vode, je zaznamovalo prostor, kjer je nanju pešal čoln. — "Masa, tujak je bilo," je zaspeetal tja glas ob njegovi strani, in ko se je prestrašen obrnil, je videl poleg sebe starega zamoreca, ki mu je namežiknil z očmi, da naj mu sledi.

Jaku je bilo, kakor da bi mu kri zastala po žilah in kakor udarec, ki mu hoče otrpniti njegove ude, ga je zadel glas zamoreca. Stari zamorec, ne da bi se brigal zanj, je počasi stopal pred njim na drugo stran parnika, katere so se potniki vsled pripekajočega opoldanskega solca ogibali. Nihče ni bil tam in ko je Jak mehanično sledil zamorecu, se je obrnil proti njemu. — "Vi ste z ladje masa Polerid-

ge, ali ne? — pot," je posvaril Jaka, ki je molčal in ni mogel odpreti ust — "vse vem — bil sem v čolnu, v katerem ste masa Hoof pogrnali kroglo v glavo, da je le še malo otepal z rokami in nogami. Bil je slab človek in vbogi zamoreci se zahvaljujejo Bogu na kolenih, da ga je vrage vzel — Salomon ni izdajalec."

"Kako prideš sem?" je dihnil Jak, kateremu se ni mogla roditi še vedno nobena misel v glavi.

"Bi moral vas vprašati," se je smejal zamorec tiho, "odkodi vi prihajate — bili ste zelo lokavi, da se peljete zopet tujak mimo, kakor da bi prihajali iz New Orleansa. — Tujak sem s čolnom, obo zamorska priganjača in Scipio sede spredaj in spe na solcu — trudni so kot psi, in najlepše — gospodar je tudi na parniku."

"Tvoj gospodar?" "Salomon je prikimal in se široko zarežal, da je bilo videti dve vrsti belih zob. "Veseli bi se, če bi vedel, kako blizo" — in zamorec se je previdno ozrl — "je Salij."

"Ali si jo videl?" je vprašal Jak v strahu. Zamorec je pomežiknil z očmi. "Salomon ni neumen — četudi je oblečena v fino obleko, ima avbo na glavi in rokavice na prstih kot fina dama. Bog blagoslovi otroka — ravnali so z njo, da bi se je bil kamen usmilit — masa in obo gospodini Salomon se da rajše živ sezgati, preden jo izda."

"Če kateri zamorskih priganjačev vidi dekleta — "Pat," je skimal Salomon smehljaje z glavo — "je že videla Salomona in ve, da je stari mož ne izda. Ko je bil Salomon bolan, mu je stregla kot otroku, mu prinašala dobre reči in radi tega premajala od mase Hoofa udarec — No, dobro — zdaj leži tamle pokopan pod bombaževim drevsom — slabejšega paznika ne doblimo —"

"Posvariti moram Salij." "Je nepotrebu," ga je ustavil zamorec — "je videla Salomona — Salomon ji je prikimal, pa je hitro zlezla v postelj in spi z obrazom proti steni."

"In če tvoj gospodar ukáže preiskati parnik?"

"Kaj še, neumnost," se je smejal zamorec — "se mu še ne sanja, da ste bili tako daleč in se zopet vračate. Ko večraj nismo videli čolnčiča, ni Salomon zinil besede, ko je videl sled, ki je govorila, da ga je nekdo potegnul na obrežje, in veslali smo zopet k plantaži. Poslali smo sla k gospodarju, meriča smo pa pustili tamle na suhem. Mejtem ko so beli konstablerji s psi v gozdu lovili Salij in belopotneža, je odplul naš čoln z drugimi konstablerji po reki nizdol — daleč, daleč smo šli in sporočili vest na vseh plantažah. Napodili smo belokočev v šumo in pri vseh parnikih postavili straže. Gospodar se je pripeljal s prvim parnikom in ker nima paznika in zamorskih priganjačev doma, se mora hitro vrniti — jutri pride zopet — no, pa se lahko zabava."

"Pa če me kateri vaših ljudi pozna?"

"Ah, kaj še," je skimal Salomon — "saj bi vas tudi ne poznal, če bi ne bilo Salij. Belopotnež je podoben belopotnežu — pa pojdite notri — potegnite malo klobuk na čelo in spite — v pol ure smo tam gori."

"Srečno Salomon," je rekel Jak in mu pomolil roko — "dobber in pošten dečko si."

Zamorec se je previdno ozrl krog sebe, predno je prijel ponujeno desijco in jo privrnilo stisnil, potem je pa zaspeetal in se odstranil.

"Hvala masa, če bi kdo videl, da ste dali desnico vbojemu zamorecu — o, o, kakšen krik bi zagnali — pozdravite Salij in ji povčjte, da črni možje molijo zanjo. Kajne masa, da ravnate lepo z njo?"

"Kot bi bila moja sestra, Salomon," je rekel mladi mož prijazno.

"Bog vas blagoslovi, masa — bog vas blagoslovi!" je šepetal stari zamorec in še enkrat prijel Jaka hitro za roko — "zdaj pa le proč, proč in čimprej — toliko boljše — toliko varnejše je." Po teh besedah se je obrnil in je hotel vstopiti v medkrovje. "He, Salomon — kje ga neki drži vrage?" je bilo slišati glas belokočca, ki je prihajal iz medkrovja. Bil je velik, močan človek, elegantno oblečen, s finimi

panamskim klobukom na glavi in palčico v roki.

"Tujak, masa," se je oglasil Salomon — "sem se hotel ravnokar vrniti — pogledal sem, če je čoln še privezan."

"Aha, tako," je rekel nasadnik in se obrnil od njega proti reki — "tujak sem, Ben — kje je Scipio — k vrugu, sem pridite, kolikokrat naj se vas še pokliče! Stojte, pri čolnu — pri prihoduji plantaži hočem na suho — ali bode te lahko potem veslali proti toku?"

"Teško gre, masa, težko," je rekel Scipio; drugi zamorec, ki je snel ponižno klobuk z glave pa — "silno močan, prav tujakje doli."

"Prav dobro gre, masa — Sip ne ve nič o toku," je zatrjeval Salomon, kateremu je šlo, da spravi gospodarja in tovariše a parnika — "samo na dveh mestih je malo močan."

"Dobro — pripravite se, ko vstavijo parnik —" "Seveda — na dveh mestih je malo močan," je Sip nejevoljno murmul, četudi tiho — "bo že skušil, samo na enem mestu je malo močan, pa celo pot."

Nasadnik je stal z nogo na steni, krog njega njegovi zamoreci, in čakal je, da vstavijo parnik.

Jak je vedel, da ima nasproti gospodarja Salij, in četudi ni bilo nevarnosti, da ga spozna; se mu vendar ni bilo hatj več, kot če bi srečal katerega zamorecev. Na drugem koncu parnika so bila še ena vrata, ki so vodile v medkrovje, in tam bi prav lahko srečal poklicana zamoreca. — In Salij — ali ni videla Salomona in je poznala nevarnost, ki ju ugroža, in za trenotek mu ni preostalo drugega, kot da je kril samega sebe.

Z nevarnostjo, ki je prišla nendoma, je zopet rastele njegov pogum. Ko je nasadnik stopil na ozki hodnik, mu je mirno pogledal v oči in se potem počasi obrnil proti reki. Slišal je zamorec govoriti za njim, čutil je, kako so šli mimo njega, in ne da bi krenil z glavo je žvižgal glasno in kljubovalno "Yankee Doodle," ameriško narodno melodijo.

Nakrat so se vstavila kolesa — premekani valovi, v katere je ravnokar gledal, so polegli in parnik je vsled lastne teže še rezal vodo.

"Sip, tu pomagaj —" je rekel Salomon in pridno odvezoval vrvi, s katero je bil vitek čoln privezan k parniku — "skoči doli, fant, in pomagaj masi vstopiti!"

Zamoreci so hitro potegnili čoln pod zadnji del parnika. Mejtem ko sta zamorska priganjača pomagala gospodarju s parnika, sta ga zdolaj podpirala druga dva

zamoreca, da ne bi pretrdo stopil na klop.

Mirno, ne da bi se spremenila le ena poteza v njegovem obrazu in ne da bi se nagadnik le z eno besedo zahvalil za uslugo, opirajoč se trdo na ramena Salomona, je stopal prek klopi k mehkeemu sedežu in krmilu. Zamoreca sta mu hitro sledila, na parniku so odvezali vrvi in "go ahead" se je slišal glas častnika, ki je ukazoval krmarju. — Dal je znamenje, kolesa sta pričeli delati, parnik se je vprl znova proti toku, čoln se je pa obrnil proti obrežju.

Salomon, ki je vodil zadnje veslo, je pogledal proti medkrovju parnika, ali mladi čolnar je zgrnil s galerije. (Dalje.)

— In San Francisco, Cal., poročajo, da so strojnikom, ki delajo v delavnicah v katerih popravljajo avtomobile, povisali mezdo za 50c na dan. Do sedaj so dobivali \$4.00 na dan, odslej pa dobe \$4.50.

V Chattanooga, Tenn., so strojniki v podjetju Columbian Iron Works dosegli povisanje mezde in deveturni delavnik.

V St. Paulu, Minn., so organizirani železoličarji dosegli desetototno povisanje mezde.

— Kako šive v Gorici? Cene živila so sledeče: Govedna 1 kg 6 K. Svinjaka zabels 8 K. Konjsko meso K-0.70. Kruh le proti izkaznicam prav dober K 0.54. Olje

belo 1 1 K 10, zeleno K 7.20. Jčmen 1 kg K-1.12. Pišol ni za dobiti. Grah semenski K 5. 1 kg. Solata 1 kg K 2. Spinača K 0.80. Zelena K 1. Čebula K 8. Krompir K 0.30. Špargeljni so dosegli prve dni nezasišano cenjo K 5. 11. aprila so bili najlepši po K 0.80. Njihova doba je letos vsled izredne vročine hitro minula. Sol K 0.28. Vina 1 hl K 160. Pšavica K 100. Sladkor le proti izkaznicam K 1.20.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Cenjeni bratje tajniki in sestretajnice, kakor tudi pojamezni člani in naročniki, naj blagovolijo pošiljati vse spremembe naslovov članov in članic, kakor tudi naslove novo sprejetih članov in članic in ravnokar imena in naslove sčobnih, črtanih in odstopih članov in članic, upravištvu "Glasila," da se naslovnik pravilno uredi in ne bo pomaje neporobnega sabavljanja. Blagovolite to upoštevati.

RAD BI IZVEDEL.

Rad bi izvedel, ako je kateri izmed društvenih tajnikov ali bratov S. N. P. J. kupil ali naročil pisalni stroj od "Practical Typewriter Co." 177—28th Street, Milwaukee, Wis. Želim izvedeti, ako so ga prejeli, da mi pojasnijo, ako je sploh dober ali ne. Pojasnila je poslati na Martin Raspet, R. F. D. No. 2. Box 140, Irwin, Pa. (Advertisement).

Advertisement for SEVERA'S Balsam of Life. Text: Neprebava, zapeka, slaba prebava, otrplost, jetra in njeni znaki kakor nečisti žejnik, gruba alasti, splošna slabost, slabokrvnost in šledodna nepriklje naredijo vas zelo bolne. Zakaj bi ne rabili SEVERA'S Balsam of Life. (Severov Življenjski Balsam) ob pravem času ter bi stem preprečali še bolj slabih posledic? Delovanje tega zdravila je hitro in uspešno. Je tudi tonika, ki uspešno krepča. Zagotovi vam redno delovanje širer ter odpravlja utrujenost, osvežuje in krmarija napade. Mirujoči uply tega zdravila ga stori velike vrednosti v vsakih ponavljajočih mrzlicah. Otrplost slabotne ljudi ter se zato priboroda ženskam v času boleznii. Cena 75 centov steklenica. Bel v šledcu. Mr. M. Bobrowski, Coburg, Westvilia, Ind. nam je pisal: "Moja žena je imela bol v šledcu toda bolečina se prenehala potem ko je rabila Severov Življenjski Balsam." Kadar kupujete zdravila, zahtevajte vedno Severovo in glejte, da jih dobita. Lekarni vsesplošno prodajajo Severovo Pripravko. Ako slučajno lekarnar nima zdravila katerega zahtevate, naročite ga od nas. W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Beseda znanstvenika

Armand Gautier, član Francoskega inštituta, pisatelj dobro znanega dela o zdravilski sušnosti, piše v listu, katerega se čita v Akademiji zdravilstva, popisal je zdravilne vrednosti in tečnosti vina in rekel je med drugim "vino je zelo koristno za delavca, ki dela na nezadostno rednih branj, za stare, ki se jim zgubljajo moči, za hiralece, za vasikovalce, za one, ki šive jim vrnili in mokrotnik krajši ali v močvirnatih deželah, za vsakega ob zimskih vajah" — skratka za vse one, ki šive v nezadostno in nepravem stanju, za one ki morajo težko delati in za vse one, ki potrebujejo, da se jim povrne moč v kratkem času", vse to pa vsled tega, ker vinaška moč prišne takoj delovati.

TRINERJEVO Ameriško Prebavno Grenko Vino. vsebuje raznovrstne redilne snovi ob saravnega rudičega vina in druge zdravilne moči od izbranih zdravilnih zelišč, ki so gotovo zdravilne vrednosti. To visoko cenjeno zdravilo inšititi notranji del telesa odpravi zaprtost, obvaruje bolnico, glazobol, itd., pomaga do boljše prebave obrani sloni do jedli očaji moten širota odpravi slabost, brani energijo, povzdigne moči, povzroča veselost. Za to pa ako želite odpraviti in zdravi otrati, uprašajte vedno za zanesljivo TRINERJEVO AMERIŠKO PREBAVNO GRENKO VINO. Za odrgnenje, oteklosti, mišične bolečine, okorele sklepe, poskusite Triner's Liniment. Ta daje zadovoljstvo. Cena je 25c in 50c, pa pošti pa 35c in 60c.

Jos. Triner IZDELQVATELJ 1228-30 So. ASHLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS. CENA \$1.00

Izid spletnega glasovanja o Jugoslovanski Akademiji v Ameriki in o dnevniku "Prosveta".

Table with 8 columns: Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta. Rows 1-174.

Table with 4 columns: Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta, Dnevnik Prosveta. Rows 175-370.

POJASNILNO K IZVIDU SPLOŠNEGA GLASOVANJA. Iz glasovanja je razvidno, da ideja za Jugoslovansko Akademijo v Ameriki...

Mike. Frank Magajna: Mike je prišel iz stare domovine v Ameriko. Vozil se je kot stohisto drugih njegovih rojakov pred njim in za njim. Doma je bil vedno v prepiru s denarjem, dasiravno je ljubečnjivo opazoval srebrne kronce in papirnate bankovce...

Drugi dan je Mike stal pred rudnikom, ko so se komaj prvi solnčni žarki razlili prek njegovih grčev. Gledal je in spiral oči v tla in že je hotel oditi domov, da bi osumerjal gospodarja, ker ga ni poslal na pravo mesto, ko ga nekdo nagovori: "You want a job." Pred njim je stal širokopleč človek, rdečkastih las in meril njegove močne mišice kot konjaki trgovca na semnju konja. "Dolarje iščem, pa jih ni," je žalostno odgovoril Mike. "Tujec mu je namignil, da naj gre z njim. "Ala, zdaj me pa pelje tje, kjer se pobirajo dolarji," se je razveselil Mike in stopal za tujcem. Kmalu sta bila pred uhom v rudnik. Pred njim je zijalo temno žrelo, nad katerim se je zibal koš. Vstopila sta v koš in ko je dal tujec znamenje, sta poletela nizdol, da je Mike obšla zovna in je mislil, da se pelje naravnost v pekleniško kraljestvo. Zatisnil je oči in ko je koš obstal, je trosetaj gledal krog sebe. Električne žarnice so brlele kot veče v sponarjih nočeh nad barjem, od daleč so se pa žuli udarci s kladi-vo, votlo in bobneče. "Ali se tukaj pobirajo dolarji?" je Mike vprašal boječe. "Come on," je spregovoril tujec in že je stopal po hodniku, po katerem so vodile ozke tračnice v daljavo. Po desetminutni hoji sta dospela do stranskega rova, v katerem je gibala temna senca, nad njeno glavo je pa brlela leščerba. Tujec je obstal in dejal malomarno: "Halo Joe! Here is your partner. I guess he is your country man. Show him, how to work." po teh besedah se je tujec zopet zgubil v poltemi, kakor da bi se vdri v zemljo. "Kako ti je pa ime?" je spregovorila senca v svitu plapolajoče leščerbe. "Ej, doma so mi rekli Miha, tukaj mi pa pravijo Mike... Ali se tukaj pobirajo dolarji?" je Mike vprašal pogumno, ko je zopet slišal domačo govorico. "Tukaj, tukaj," je smehljaje odgovoril Joe. "Kar lopato vzemi in meči tega črnega vruga v vozček, pa boš dobil dolarje," in že je stal pri Miku in mu porinil lopato v roko, "se je tujec kot li-pov bog na križpostu. Mike je hotel ugovarjati, ali Joe ga je podučil, da brez lopate in pikla ni dolarjev. Tako je Mike delal še dva meseca v rudniku. Najbolj se je čudil, da med črnim kamnom ne najde dolarjev in da mu jih dvakrat v mesecu izroči v zaprti kuverti čedno oblečen človek, dasiravno se je na svoje oči prepričal, da ni nikdar še enega dolarja vrgel v vozček. Mejem se je pridno učil angleščine in najbolj gladko mu je šlo iz ust "God damn." Če ga je pa včasih kakšen kos premoga malo opranil, takrat je pa svoji angleščini pridružil še slovensko molitvice. Prišel je s tri sto hudiči in potem je počasi naštel vse svetnike od vodiške Johance do svojega patrona Miha, ki je premagal puntarje v nebesih. Joe se mu je ob taki priliki smejal in ko je nehal, mu je dejal: "No, zdaj moliva še lavritanske litanije, da nabereva več dolarjev. Nekega dne je Mike zopet molil in gledal prst, iz katerega se počasi prihajale kaplje krvi in se trdilo na umazani kofli, ko je pristopil tujec, ki ga je povedel v rudnik in povedal Joeru, da Mike dobi svoj prostor. Mike se je sila razveselil, ko je izvedel, da bo sedaj sam kopal črno kamenje, kvi se spreminja v dolarje. "Pod srečno zvezdo sem rojen, vse bo moje, vse," je vzgibal, ko je stopal za tujcem. Tisti dan je delal Mike, da je znoj lil eurkoma z njega. Tir do Mikovega prostora se je dvigal nekoliko navzgor. Zavora pri vozičku bi moral trdo pritisniti, da mu ni vihel proti glavnemu tiru. Ali Mike se ni brigal za zavoro, njemu so rojili po glavi le dolarji, ki jih je računil še vedno po avstrijskih kronah, in ko je bil voz naložen, je zdrdral po tiru nizdol in skočil raz tračnice. Mike ni dolgo premišljeval, ampak je zmolil svojo običajno molitvice in ko jo je dokončal, je pograbil stebrič, ki služi za podpora stropa v rudniku in je pričel vzdigavati voziček. Bil je ravno pri av. Stefanu, ko se je pri-

IZ GLAVNEGA UREDA

SEJA GL. UPRAVNEGA ODBORA 15. MAJA 1912.

Navzoči: Kuhelj, Verderbar, Terbovec, Zvertnik, Matelj in upravitelj Godina.

Br. Kuhelj otvori sejo. Zapisnik prejšnje seje sprejet z nekaterimi popravki.

Ahitekt Lajer pride in predloži pisemne ponudbe za gradnjo Jednotnega urada. Dobil je sedem ponudb za splošno stavbno delo, štiri za električno opremo, dve za pokladnico čvili (plumbing) in dva ponudbi za opremo parnih čvili (steamfitting).

Prve splošne ponudbe so: John Skala 28950, Frank Košatka 7400, Thos. M. Filas Co. 8170, Fr. Mašek & Co. 7953, Jos. Palmer 8100, Frank Sedlak & Sons 7970, Jos. Kvetan 7785.

V Sedlakovi ponudbi je vištevila \$500 za "plumbing," dočim ostalrštura za samo stavbniško delo \$7470.

Ponudbe za "plumbing": Henry Sweet 4373, Frank Veton 345, Albert Kohl 300, Frank Sedlak & Sons 500.

Ponudbe za "steamfitting": James Babka 6940, Frank Mraček 983.

Ponudbe za električno opremo: Emons Electric Co. 2220, Hub Electric Co. 175, Hoffman Electric Co. 135.

Po daljši debati je sklenjeno, da se pokličejo Frank Košatka, Frank Sedlak in Jos. Kvetan, ki imajo najnižje ponudbe, na odgovor, če se morejo udeležiti in kdor izmed teh treh predloži najugodnejšo ponudbo, ta dobi delo. To se mora izvršiti najkasneje v enem tednu. Pri ostalih ponudbah pridejo v poštev trditve za najnižji ponudbani. Arhitekt se s tem zadovolji in objavi, da hoče dobiti še ugodnejše ponudbe od drugih plumburjev, za katere se še tako ne muči. Glavni je, da se dobi generalni kontrakt, ki takoj prične s kopanjem temeljev. S tem je ta stvar končana.

Br. Zvertnik poroča: A. Laurič, tajnik št. 169 v Yukon, Pa., se pritožuje v dopisu, da ni bilo v zapisniku dovolj blagajna tamošnjega razpadajočegadrustvenega društva \$117. On mu je odgovoril, da se naj obrne na gl. tajnika, ker urednik priobčuje tak zapisnik, kakorčesar potrdi seja in ni drugega. — Zadeva se izroči br. Verderbarju v rešitav.

Dr. Mir. št. 142 v Collinwoodu, O., se pritožuje noper pismo br. Markiča, ki je bilo pred kratkim omenjeno v zapisniku. Markič je namreč protestiral zoper nekakšne obdolžitve od strani društva in zahteval, da se dotično pismo objavi v Glasilu, češar pa gl. upravni odbor ni dovolil. Društvo pa zdaj izjavlja, da je do br. Markiča nezavestno, ker je pridržal čerke bolniške podpore meseca decembra m. l. Dalje izjavlja društvo, da ni Markič plačal podpore drage volje in svoja čerka žepa, kakor je trdil, temveč da je bil pripravljen povrniti podporo br. And. Bezgecu. — Zadeva se vzame na sranje in društvu se sporoči, da si naj lče zadovoljenja od inštanca do inštanca v smislu pravil.

Br. Verderbar poroča: Na raspisane ponudbe za tisk 5000 plačilnih knjižic se se oglašili: Wm. H. Pohl & Co. v postročenta komad, West End Press 4 1/2 centa in Narodna Tiskarna 4 centa komad. — Delo se odda Narodni Tiskarni, ki ima najnižjo ponudbo.

G. Ana Potušek, bivša članica št. 235, toži Jednoto za nekakšno podporo. Preskrbljeno je vse potrebno za zagovornišvo Jednote.

Br. George Stublar od št. 114 v Roundup, Mont., je dobil odpravino v znesku \$345 in njegova zadera je zdaj v rokah.

Vsled sklepa zadnje seje sem pisal registrirano pismo br. Ant. Peterlinu v Clevelandu, gl. poročniku, v katerem sem zahteval pojasnila, zakaj da ne izvršuje svojih dolžnosti, toda odgovora še danes ni. Pisal sem tudi tajnika društvu št. 5 in on mi je odgovoril, da je br. Peterlin odpril varno in od tistega časa je v veliki zmedbi in zametjenosti. Društvo št. 5 ga dolži velikih panti-

stevosti in ima silnosti zaradi njega. — Sivar ne spada v področje gl. upravnega odbora, dokler ni peticija od društva ali gl. poročnega odbora, pač se ga na še enkrat strogo posvari glede poročniških dolžnosti.

Tajnik Jugoslav. Socialistične Zveze, br. Fr. Patrič, piše, da se naj bi kaj ukrenilo glede skupne tiskarne, da se ho potem lojše razpravljalo o tem vprašanju na bližajočem se Zvezinem kongresu. — Na predlog br. Zvertnika se sklene, da se v kratkem v ta namen skliče posebna seja, na katero se povabi zastopniki J. S. Z.

Vrhovni zdravnik, dr. Kern, je pisal, da je bil informiran od gl. tajnika S. S. P. Z. glede dotičnih štirih članov, katere je on savigel vsled nekaj zamolodanih bolezn. Tajnik smolejšega društva v Springfieldu, Ill., je tudi pisal in čer, da so dotični člani razpresenjali podpore od S. S. P. Z., toda večidel za telesne poškodbe pri delu. Pisal je tudi pismo gl. tajniku S. S. P. Z., ki se glasi, da je vse društvo izobčeno iz zveze vsled tega, ker je pristopilo k naši Jednoti, izvzemši dveh članov. Sporočil sem tajniku društvu, da dotični štiri člani ostanejo v naši Jednoti pod pogojem, ako se zavarujejo samo za \$1 bolniške podpore.

Društvo št. 55, East Palestine, O., prosi podpore za br. J. Servakija, ki je že več let bolan in v tekih razmerah. — Sklenjeno, da se mu dovolji \$15 iz sklada izrednih podpor.

Kupil sem dve knjigi, ki vsebujejo seznam podpornih organizacij in staneta \$1.75. — Odobreno.

Dr. Harry, A. Roach, ki je pretekli kri br. Paul Mesojednika, ko se je ta mudil v Chicagu, na poziv gl. upravnega odbora, izjavlja pisмено, da ima revmatizem, živčne nerodnosti in da je slab na arcu. — Se vzame na sranje.

Chas. Kramer v Subletu, Wyo., prosi da bi bil sprejet v Jednoto kljub temu, da ga je zavrnili vsi hovi zdravni. Pravi, da je nekod ves trpel na kričnih blih, toda on se zaveda, da ne zahteva niti svetla podpore, če se je kdaj pojavi ta bolezen. — Sklenjeno, da se ga sprejme, ako se zavaruje samo za \$1 podpore in podpiše pravilno izdelano izjavo.

National Fraternal Congress ima konvenčno v Clevelandu 21. avgusta in vabi tudi našo Jednoto, da pošlje zastopnika. Obenem prosijo za podatke glede števil društ. in članstva naše Jednote v Clevelandu in v državi Ohio sploh. — Se pooblasti dra. Kerna za delegata, ako sprejme.

Br. Tony Ostank od št. 126, Cleveland, O., zahteva povrnitev operacijskih strokov za kilo. — Se ne izplača, ker zdravnik izjavlja, da operacija ni bila nevarna.

Upravitelj Godina poroča: Mladeniško društvo "Danica" v Chicagu prosi za naslove chikaskih članov z namenom, da jim pošlje vabila za dramatično predstavo. Br. Frank Krič tudi prosi za nekaj naslovov, da razpošlje revije "Čas" na ogled. — Se ugod obema prošnjama.

Br. Joe Smolič od št. 99 v So. Wilmington, Ill., je poslal oglas v obliki zahvalnega pisma, v katerem hvali farne nekoga zemljiškega agenta v Coloradu. Obrnil sem se na Department of Interior, General Land Office, v Denverju, Colo., za pojasnila glede kakovosti dotičnih zemljišč, in od tam so odgovorili, da prodajalci tistih farm zavajajo ljudi (misrepresentation) in vsled tega oni ne pripočajo kupovanja tiste zemlja. — Na podlagi teh informacij se oglaš zavira.

Br. Kuhelj zaključuje sejo. Dodatek h gornjemu zapisniku. 20. maja t. l. se je sešel gl. upravni odbor v uradu gl. tajnika. Na dnevne mreda je vprašanje, komu se odda stavbniško delo Jednotnega urada. Navzoči je arhitekt Lajer, ki poroča, da v smislu mestne ordinance morajo biti okna na severni strani poslopja opremljena s kovinskimi materijalom, to je okvirji v oknu in za čiper, na omenjeni strani namreč najh stavbiče s drugo hišo. Izmed treh kandidatev, ki so dali najnižje ponudbe, ima zdaj najugodnejšo ponudbo Frank Košatka. Njegova cena je \$7400.00 za splošno stidarsko in mizarsko delo. Objubil je tudi, da postavi kovinske okvirje v okna, kakor

zahteva mestni zakon, za ravno isto ceno. Za plumbersko delo ima najnižjo ceno Frank Tichy in sicer \$290; za steamfitting ima Robinson Furnace Co. najnižjo ceno \$760 in za električno opremo Hub Electric Co. \$175.

Sklenjeno torej, da se odda delo Jednotnega urada omenjenim tvrdkam. Fr. Košatka je objubil, da prične s delom takoj.

Jos. Kuhelj, podpredsednik. Ivan Mojek, zapisnikar.

Dober nasvet.

Česki pesnik Machar je dal svojočasno Avstriji dober nasvet, kako se lahko izkoplje iz tedanje finančne mizerije in napolni svoje kasarne. Odkar je izbruhnila svetovna vojna, so avstrijske finanče še bolj rabitve in tudi za kasarne jim primanjkuje ljudi. V teh hudih časih in boljšega navsteha od Macharjevega na svetu, Pesnik piše:

"Ljuba gospa Avstrija", za dolžena ste, da niti konca ne premorete, neprestano se množe nove zahteve, novi dolgovit Pomilajte vendar: Leto za letom si izposujete denar, da plačujete interese svojih dolgov. Vaše rente pašajo, nikjer več nimate kredita; Vaši davkoplačevalci komaj dihalo in razen zraka jim ne morete obdavičiti ničesar več — in vendar se hočete tikati z gospo Germanijo, z gospo Galijo in z gospo Bosnjo. Norčava zapravljiva! Zapomnite si: gospodje a la Wolf in Weisskirchner ne rasto kakor gobe po deželi in tudi njim odbije poslednja ura. Čim več je bajonetov, temveč borbe. Topovi grme, ampak ne nasitijo . . . Toraj, kakaj naj bi vam ne svetoval! Ozrite se nekoliko, kako je bilo v časih Jožefa II. blaženega spominaj Med Vašimi državljani je veliko krdele Bimljanov, brez šene in brez otrk, ljudi, ki ne delajo in vendar zbirajo denar po bankah in hranilnicah, ljudi, ki imajo v zemljiškem življenju toliko blaga, da ne vedo kam s njim; ljudi katerim je navezadnje bog sam zankazal siromaštvo. Kaj bi bilo, ako olehdate ljudem njih butaro in si pomagajte iz vošče! Odveznite jim, kar jih bo pred božjim stolom samo obtoževalo, dajte jim priliko, da se oproščeni teh bremen lahko brigade za posmrtno dobroto, za nebeške zaklade; skratka: ti ljudje naj odstopijo svoje imetje državi, ki jih trpi. Lahko jim določite trden letni dohodek (z ozirom na njih samaki stan in na sukušana siromaštvo): Kaplanom po 800 kron, župnikom po 900 kron, škofom pa 2260 kron do 2400 kron. V velikih mestih bi bili lahko vsi patri kasernirani kakor vojaki in imeli skupno kuhinjo: kakor vojaki, v malih mestih bi lahko dobivali hrano iz kasarn (kjer ni vojašnice kot siromakaj lahko jedo s ironaki v ljudski kuhinji). Potem bi bilo cele mogoče predlagane mezde skrčiti. Nadalje bi se dalo zmanjšati njih števila prav znatno: za Dunaj jih n. pr. popolnoma zadošča 10, za Prago 5, za manjša mesta 1 ali 2. Kar jih ostane, ljuba gospa Avstrija, jih vzemite k vojakom; zdravi fantje so, ne preveč izdelani in bodo lahko nosili puško in tornistro. Kaprol jih navadi marširati; obrešati se znajo: izborne — vzemite to gardo, pa vam ne bo treba v parlamentih prosjčati za pomnožitev rekrutov. Čimdalje človek razsiliša boljši nasveti se mu porajajo. Le izvršite to dobro bo in pošteno in zdravo in koristno za ljudstvo, za Vas, gospa Avstrija, in tudi za duhovne očete. Mnogo hodete imeli denarja, da poplačate ne le dolgove, temveč tudi topove, barke, soldate in municeje. Ostali duhovni očete se lahko bolj brigade za svojo ubogo dušo, ostudna zabuhlost njih obličeja in telesa izgine. Pravnih pomislekov ni: na vsaki strani Novega Testamenta najdete oporo. Nič drugega: vam ne ostaja, gospa Avstrija, zakaj časi so slabi in bodo še hušji. Torej kar hitro. Dvanajeta, ura teče . . ."

Dober nasvet.

Česki pesnik Machar je dal svojočasno Avstriji dober nasvet, kako se lahko izkoplje iz tedanje finančne mizerije in napolni svoje kasarne. Odkar je izbruhnila svetovna vojna, so avstrijske finanče še bolj rabitve in tudi za kasarne jim primanjkuje ljudi. V teh hudih časih in boljšega navsteha od Macharjevega na svetu, Pesnik piše:

"Ljuba gospa Avstrija", za dolžena ste, da niti konca ne premorete, neprestano se množe nove zahteve, novi dolgovit Pomilajte vendar: Leto za letom si izposujete denar, da plačujete interese svojih dolgov. Vaše rente pašajo, nikjer več nimate kredita; Vaši davkoplačevalci komaj dihalo in razen zraka jim ne morete obdavičiti ničesar več — in vendar se hočete tikati z gospo Germanijo, z gospo Galijo in z gospo Bosnjo. Norčava zapravljiva! Zapomnite si: gospodje a la Wolf in Weisskirchner ne rasto kakor gobe po deželi in tudi njim odbije poslednja ura. Čim več je bajonetov, temveč borbe. Topovi grme, ampak ne nasitijo . . . Toraj, kakaj naj bi vam ne svetoval! Ozrite se nekoliko, kako je bilo v časih Jožefa II. blaženega spominaj Med Vašimi državljani je veliko krdele Bimljanov, brez šene in brez otrk, ljudi, ki ne delajo in vendar zbirajo denar po bankah in hranilnicah, ljudi, ki imajo v zemljiškem življenju toliko blaga, da ne vedo kam s njim; ljudi katerim je navezadnje bog sam zankazal siromaštvo. Kaj bi bilo, ako olehdate ljudem njih butaro in si pomagajte iz vošče! Odveznite jim, kar jih bo pred božjim stolom samo obtoževalo, dajte jim priliko, da se oproščeni teh bremen lahko brigade za posmrtno dobroto, za nebeške zaklade; skratka: ti ljudje naj odstopijo svoje imetje državi, ki jih trpi. Lahko jim določite trden letni dohodek (z ozirom na njih samaki stan in na sukušana siromaštvo): Kaplanom po 800 kron, župnikom po 900 kron, škofom pa 2260 kron do 2400 kron. V velikih mestih bi bili lahko vsi patri kasernirani kakor vojaki in imeli skupno kuhinjo: kakor vojaki, v malih mestih bi lahko dobivali hrano iz kasarn (kjer ni vojašnice kot siromakaj lahko jedo s ironaki v ljudski kuhinji). Potem bi bilo cele mogoče predlagane mezde skrčiti. Nadalje bi se dalo zmanjšati njih števila prav znatno: za Dunaj jih n. pr. popolnoma zadošča 10, za Prago 5, za manjša mesta 1 ali 2. Kar jih ostane, ljuba gospa Avstrija, jih vzemite k vojakom; zdravi fantje so, ne preveč izdelani in bodo lahko nosili puško in tornistro. Kaprol jih navadi marširati; obrešati se znajo: izborne — vzemite to gardo, pa vam ne bo treba v parlamentih prosjčati za pomnožitev rekrutov. Čimdalje človek razsiliša boljši nasveti se mu porajajo. Le izvršite to dobro bo in pošteno in zdravo in koristno za ljudstvo, za Vas, gospa Avstrija, in tudi za duhovne očete. Mnogo hodete imeli denarja, da poplačate ne le dolgove, temveč tudi topove, barke, soldate in municeje. Ostali duhovni očete se lahko bolj brigade za svojo ubogo dušo, ostudna zabuhlost njih obličeja in telesa izgine. Pravnih pomislekov ni: na vsaki strani Novega Testamenta najdete oporo. Nič drugega: vam ne ostaja, gospa Avstrija, zakaj časi so slabi in bodo še hušji. Torej kar hitro. Dvanajeta, ura teče . . ."

Dober nasvet.

Česki pesnik Machar je dal svojočasno Avstriji dober nasvet, kako se lahko izkoplje iz tedanje finančne mizerije in napolni svoje kasarne. Odkar je izbruhnila svetovna vojna, so avstrijske finanče še bolj rabitve in tudi za kasarne jim primanjkuje ljudi. V teh hudih časih in boljšega navsteha od Macharjevega na svetu, Pesnik piše:

"Ljuba gospa Avstrija", za dolžena ste, da niti konca ne premorete, neprestano se množe nove zahteve, novi dolgovit Pomilajte vendar: Leto za letom si izposujete denar, da plačujete interese svojih dolgov. Vaše rente pašajo, nikjer več nimate kredita; Vaši davkoplačevalci komaj dihalo in razen zraka jim ne morete obdavičiti ničesar več — in vendar se hočete tikati z gospo Germanijo, z gospo Galijo in z gospo Bosnjo. Norčava zapravljiva! Zapomnite si: gospodje a la Wolf in Weisskirchner ne rasto kakor gobe po deželi in tudi njim odbije poslednja ura. Čim več je bajonetov, temveč borbe. Topovi grme, ampak ne nasitijo . . . Toraj, kakaj naj bi vam ne svetoval! Ozrite se nekoliko, kako je bilo v časih Jožefa II. blaženega spominaj Med Vašimi državljani je veliko krdele Bimljanov, brez šene in brez otrk, ljudi, ki ne delajo in vendar zbirajo denar po bankah in hranilnicah, ljudi, ki imajo v zemljiškem življenju toliko blaga, da ne vedo kam s njim; ljudi katerim je navezadnje bog sam zankazal siromaštvo. Kaj bi bilo, ako olehdate ljudem njih butaro in si pomagajte iz vošče! Odveznite jim, kar jih bo pred božjim stolom samo obtoževalo, dajte jim priliko, da se oproščeni teh bremen lahko brigade za posmrtno dobroto, za nebeške zaklade; skratka: ti ljudje naj odstopijo svoje imetje državi, ki jih trpi. Lahko jim določite trden letni dohodek (z ozirom na njih samaki stan in na sukušana siromaštvo): Kaplanom po 800 kron, župnikom po 900 kron, škofom pa 2260 kron do 2400 kron. V velikih mestih bi bili lahko vsi patri kasernirani kakor vojaki in imeli skupno kuhinjo: kakor vojaki, v malih mestih bi lahko dobivali hrano iz kasarn (kjer ni vojašnice kot siromakaj lahko jedo s ironaki v ljudski kuhinji). Potem bi bilo cele mogoče predlagane mezde skrčiti. Nadalje bi se dalo zmanjšati njih števila prav znatno: za Dunaj jih n. pr. popolnoma zadošča 10, za Prago 5, za manjša mesta 1 ali 2. Kar jih ostane, ljuba gospa Avstrija, jih vzemite k vojakom; zdravi fantje so, ne preveč izdelani in bodo lahko nosili puško in tornistro. Kaprol jih navadi marširati; obrešati se znajo: izborne — vzemite to gardo, pa vam ne bo treba v parlamentih prosjčati za pomnožitev rekrutov. Čimdalje človek razsiliša boljši nasveti se mu porajajo. Le izvršite to dobro bo in pošteno in zdravo in koristno za ljudstvo, za Vas, gospa Avstrija, in tudi za duhovne očete. Mnogo hodete imeli denarja, da poplačate ne le dolgove, temveč tudi topove, barke, soldate in municeje. Ostali duhovni očete se lahko bolj brigade za svojo ubogo dušo, ostudna zabuhlost njih obličeja in telesa izgine. Pravnih pomislekov ni: na vsaki strani Novega Testamenta najdete oporo. Nič drugega: vam ne ostaja, gospa Avstrija, zakaj časi so slabi in bodo še hušji. Torej kar hitro. Dvanajeta, ura teče . . ."

Dober nasvet.

Česki pesnik Machar je dal svojočasno Avstriji dober nasvet, kako se lahko izkoplje iz tedanje finančne mizerije in napolni svoje kasarne. Odkar je izbruhnila svetovna vojna, so avstrijske finanče še bolj rabitve in tudi za kasarne jim primanjkuje ljudi. V teh hudih časih in boljšega navsteha od Macharjevega na svetu, Pesnik piše:

"Ljuba gospa Avstrija", za dolžena ste, da niti konca ne premorete, neprestano se množe nove zahteve, novi dolgovit Pomilajte vendar: Leto za letom si izposujete denar, da plačujete interese svojih dolgov. Vaše rente pašajo, nikjer več nimate kredita; Vaši davkoplačevalci komaj dihalo in razen zraka jim ne morete obdavičiti ničesar več — in vendar se hočete tikati z gospo Germanijo, z gospo Galijo in z gospo Bosnjo. Norčava zapravljiva! Zapomnite si: gospodje a la Wolf in Weisskirchner ne rasto kakor gobe po deželi in tudi njim odbije poslednja ura. Čim več je bajonetov, temveč borbe. Topovi grme, ampak ne nasitijo . . . Toraj, kakaj naj bi vam ne svetoval! Ozrite se nekoliko, kako je bilo v časih Jožefa II. blaženega spominaj Med Vašimi državljani je veliko krdele Bimljanov, brez šene in brez otrk, ljudi, ki ne delajo in vendar zbirajo denar po bankah in hranilnicah, ljudi, ki imajo v zemljiškem življenju toliko blaga, da ne vedo kam s njim; ljudi katerim je navezadnje bog sam zankazal siromaštvo. Kaj bi bilo, ako olehdate ljudem njih butaro in si pomagajte iz vošče! Odveznite jim, kar jih bo pred božjim stolom samo obtoževalo, dajte jim priliko, da se oproščeni teh bremen lahko brigade za posmrtno dobroto, za nebeške zaklade; skratka: ti ljudje naj odstopijo svoje imetje državi, ki jih trpi. Lahko jim določite trden letni dohodek (z ozirom na njih samaki stan in na sukušana siromaštvo): Kaplanom po 800 kron, župnikom po 900 kron, škofom pa 2260 kron do 2400 kron. V velikih mestih bi bili lahko vsi patri kasernirani kakor vojaki in imeli skupno kuhinjo: kakor vojaki, v malih mestih bi lahko dobivali hrano iz kasarn (kjer ni vojašnice kot siromakaj lahko jedo s ironaki v ljudski kuhinji). Potem bi bilo cele mogoče predlagane mezde skrčiti. Nadalje bi se dalo zmanjšati njih števila prav znatno: za Dunaj jih n. pr. popolnoma zadošča 10, za Prago 5, za manjša mesta 1 ali 2. Kar jih ostane, ljuba gospa Avstrija, jih vzemite k vojakom; zdravi fantje so, ne preveč izdelani in bodo lahko nosili puško in tornistro. Kaprol jih navadi marširati; obrešati se znajo: izborne — vzemite to gardo, pa vam ne bo treba v parlamentih prosjčati za pomnožitev rekrutov. Čimdalje človek razsiliša boljši nasveti se mu porajajo. Le izvršite to dobro bo in pošteno in zdravo in koristno za ljudstvo, za Vas, gospa Avstrija, in tudi za duhovne očete. Mnogo hodete imeli denarja, da poplačate ne le dolgove, temveč tudi topove, barke, soldate in municeje. Ostali duhovni očete se lahko bolj brigade za svojo ubogo dušo, ostudna zabuhlost njih obličeja in telesa izgine. Pravnih pomislekov ni: na vsaki strani Novega Testamenta najdete oporo. Nič drugega: vam ne ostaja, gospa Avstrija, zakaj časi so slabi in bodo še hušji. Torej kar hitro. Dvanajeta, ura teče . . ."

Dober nasvet.

Česki pesnik Machar je dal svojočasno Avstriji dober nasvet, kako se lahko izkoplje iz tedanje finančne mizerije in napolni svoje kasarne. Odkar je izbruhnila svetovna vojna, so avstrijske finanče še bolj rabitve in tudi za kasarne jim primanjkuje ljudi. V teh hudih časih in boljšega navsteha od Macharjevega na svetu, Pesnik piše:

"Ljuba gospa Avstrija", za dolžena ste, da niti konca ne premorete, neprestano se množe nove zahteve, novi dolgovit Pomilajte vendar: Leto za letom si izposujete denar, da plačujete interese svojih dolgov. Vaše rente pašajo, nikjer več nimate kredita; Vaši davkoplačevalci komaj dihalo in razen zraka jim ne morete obdavičiti ničesar več — in vendar se hočete tikati z gospo Germanijo, z gospo Galijo in z gospo Bosnjo. Norčava zapravljiva! Zapomnite si: gospodje a la Wolf in Weisskirchner ne rasto kakor gobe po deželi in tudi njim odbije poslednja ura. Čim več je bajonetov, temveč borbe. Topovi grme, ampak ne nasitijo . . . Toraj, kakaj naj bi vam ne svetoval! Ozrite se nekoliko, kako je bilo v časih Jožefa II. blaženega spominaj Med Vašimi državljani je veliko krdele Bimljanov, brez šene in brez otrk, ljudi, ki ne delajo in vendar zbirajo denar po bankah in hranilnicah, ljudi, ki imajo v zemljiškem življenju toliko blaga, da ne vedo kam s njim; ljudi katerim je navezadnje bog sam zankazal siromaštvo. Kaj bi bilo, ako olehdate ljudem njih butaro in si pomagajte iz vošče! Odveznite jim, kar jih bo pred božjim stolom samo obtoževalo, dajte jim priliko, da se oproščeni teh bremen lahko brigade za posmrtno dobroto, za nebeške zaklade; skratka: ti ljudje naj odstopijo svoje imetje državi, ki jih trpi. Lahko jim določite trden letni dohodek (z ozirom na njih samaki stan in na sukušana siromaštvo): Kaplanom po 800 kron, župnikom po 900 kron, škofom pa 2260 kron do 2400 kron. V velikih mestih bi bili lahko vsi patri kasernirani kakor vojaki in imeli skupno kuhinjo: kakor vojaki, v malih mestih bi lahko dobivali hrano iz kasarn (kjer ni vojašnice kot siromakaj lahko jedo s ironaki v ljudski kuhinji). Potem bi bilo cele mogoče predlagane mezde skrčiti. Nadalje bi se dalo zmanjšati njih števila prav znatno: za Dunaj jih n. pr. popolnoma zadošča 10, za Prago 5, za manjša mesta 1 ali 2. Kar jih ostane, ljuba gospa Avstrija, jih vzemite k vojakom; zdravi fantje so, ne preveč izdelani in bodo lahko nosili puško in tornistro. Kaprol jih navadi marširati; obrešati se znajo: izborne — vzemite to gardo, pa vam ne bo treba v parlamentih prosjčati za pomnožitev rekrutov. Čimdalje človek razsiliša boljši nasveti se mu porajajo. Le izvršite to dobro bo in pošteno in zdravo in koristno za ljudstvo, za Vas, gospa Avstrija, in tudi za duhovne očete. Mnogo hodete imeli denarja, da poplačate ne le dolgove, temveč tudi topove, barke, soldate in municeje. Ostali duhovni očete se lahko bolj brigade za svojo ubogo dušo, ostudna zabuhlost njih obličeja in telesa izgine. Pravnih pomislekov ni: na vsaki strani Novega Testamenta najdete oporo. Nič drugega: vam ne ostaja, gospa Avstrija, zakaj časi so slabi in bodo še hušji. Torej kar hitro. Dvanajeta, ura teče . . ."

Canonburgh, Pa.

VABILO NA PRVO VERILICO ki jo priredi "Slovenska Godba" dne 10. junija, t. l. Najuljudnejše vabimo vse slovenske občestvo iz Canonburga in bližnje okolice, da nas blagovoljše posestite v obilni udelašbi. Godba je še mlada in potrebuje pripomočka, za torej pridite vsi na veselino, da nam tako pripravoreta do haljšega uspeha. Začetki točne ob šestih večer. Vstopnina za moško osebo \$1.00, ženske so vstopnine proste. Na svidenje dne 10. junija! Odbor godbe!

RAD BI IZVEDEL.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja John Lipovšek, pred dvema letoma hival je v državi Kansas. Vljudno prosim cenjene rojake in brate, ako kečo ve za njegov naslov, da mi ga naznani ali pa naj se mi sam prijavi, poročati, mu imam nekaj zelo važnega. Piše naj se na naslov: Frank Podbevšek, Box 615, Red Lodge, Mont.

FARMA NA PRODAJ.

S tem naznanjam rojakom, katere veselili iti na farne, da je na predaj lepa 80 akrov obsegajoča farma, lepa velika hiša, šupe, skedenj, veliki hlev za živino, sploh vsa poslopja, ki se rabijo na kmetiji. Poleg je tudi 3 akre velik sadni vrt, 3 akre jagod (Strawberry) in vse drugo pa je posejano z žitom, ovsem, koruzo, krompirjem in druge stvari, ki se rabijo doma, rastejo zraven. Nadalje so 3 konji, 7 krav, veliko kokoši in prašičev. Blizu mesta, sosedje Slovenci, zdrava voda, dober zrak. Poleg se proda tudi vse poljako orodje in vsi stroji. Prodaja se vsled starosti. Lastnik želi poštika. Cena za vse skupno je le \$4,500, polovico je treba plačati takoj, drugo pa na letne obroke. Kdor ima veselje do farne, naj pride sam pogledat, kako lepo vse raste in kakšna je zemlja. Obrnite se pa pisмено ali pa ustmeno na Frank Čech, R. 2, Box 86, — Grand Haven, Mich.

FARMA NA PRODAJ.

S tem naznanjam rojakom, katere veselili iti na farne, da je na predaj lepa 80 akrov obsegajoča farma, lepa velika hiša, šupe, skedenj, veliki hlev za živino, sploh vsa poslopja, ki se rabijo na kmetiji. Poleg je tudi 3 akre velik sadni vrt, 3 akre jagod (Strawberry) in vse drugo pa je posejano z žitom, ovsem, koruzo, krompirjem in druge stvari, ki se rabijo doma, rastejo zraven. Nadalje so 3 konji, 7 krav, veliko kokoši in prašičev. Blizu mesta, sosedje Slovenci, zdrava voda, dober zrak. Poleg se proda tudi vse poljako orodje in vsi stroji. Prodaja se vsled starosti. Lastnik želi poštika. Cena za vse skupno je le \$4,500, polovico je treba plačati takoj, drugo pa na letne obroke. Kdor ima veselje do farne, naj pride sam pogledat, kako lepo vse raste in kakšna je zemlja. Obrnite se pa pisмено ali pa ustmeno na Frank Čech, R. 2, Box 86, — Grand Haven, Mich.

FARMA NA PRODAJ.

S tem naznanjam rojakom, katere veselili iti na farne, da je na predaj lepa 80 akrov obsegajoča farma, lepa velika hiša, šupe, skedenj, veliki hlev za živino, sploh vsa poslopja, ki se rabijo na kmetiji. Poleg je tudi 3 akre velik sadni vrt, 3 akre jagod (Strawberry) in vse drugo pa je posejano z žitom, ovsem, koruzo, krompirjem in druge stvari, ki se rabijo doma, rastejo zraven. Nadalje so 3 konji, 7 krav, veliko kokoši in prašičev. Blizu mesta, sosedje Slovenci, zdrava voda, dober zrak. Poleg se proda tudi vse poljako orodje in vsi stroji. Prodaja se vsled starosti. Lastnik želi poštika. Cena za vse skupno je le \$4,500, polovico je treba plačati takoj, drugo pa na letne obroke. Kdor ima veselje do farne, naj pride sam pogledat, kako lepo vse raste in kakšna je zemlja. Obrnite se pa pisμένο ali pa ustmeno na Frank Čech, R. 2, Box 86, — Grand Haven, Mich.

FARMA NA PRODAJ.

S tem naznanjam rojakom, katere veselili iti na farne, da je na predaj lepa 80 akrov obsegajoča farma, lepa velika hiša, šupe, skedenj, veliki hlev za živino, sploh vsa poslopja, ki se rabijo na kmetiji. Poleg je tudi 3 akre velik sadni vrt, 3 akre jagod (Strawberry) in vse drugo pa je posejano z žitom, ovsem, koruzo, krompirjem in druge stvari, ki se rabijo doma, rastejo zraven. Nadalje so 3 konji, 7 krav, veliko kokoši in prašičev. Blizu mesta, sosedje Slovenci, zdrava voda, dober zrak. Poleg se proda tudi vse poljako orodje in vsi stroji. Prodaja se vsled starosti. Lastnik želi poštika. Cena za vse skupno je le \$4,500, polovico je treba plačati takoj, drugo pa na letne obroke. Kdor ima veselje do farne, naj pride sam pogledat, kako lepo vse raste in kakšna je zemlja. Obrnite se pa pisμένο ali pa ustmeno na Frank Čech, R. 2, Box 86, — Grand Haven, Mich.

FARMA NA PRODAJ.

S tem naznanjam rojakom, katere veselili iti na farne, da je na predaj lepa 80 akrov obsegajoča farma, lepa velika hiša, šupe, skedenj, veliki hlev za živino, sploh vsa poslopja, ki se rabijo na kmetiji. Poleg je tudi 3 akre velik sadni vrt, 3 akre jagod (Strawberry) in vse drugo pa je posejano z žitom, ovsem, koruzo, krompirjem in druge stvari, ki se rabijo doma, rastejo zraven. Nadalje so 3 konji, 7 krav, veliko kokoši in prašičev. Blizu mesta, sosedje Slovenci, zdrava voda, dober zrak. Poleg se proda tudi vse poljako orodje in vsi stroji. Prodaja se vsled starosti. Lastnik želi poštika. Cena za vse skupno je le \$4,500, polovico je treba plačati takoj, drugo pa na letne obroke. Kdor ima veselje do farne, naj pride sam pogledat, kako lepo vse raste in kakšna je zemlja. Obrnite se pa pisμένο ali pa ustmeno na Frank Čech, R. 2, Box 86, — Grand Haven, Mich.

FARMA NA PRODAJ.

S tem naznanjam rojakom, katere veselili iti na farne, da je na predaj lepa 80 akrov obsegajoča farma, lepa velika hiša, šupe, skedenj, veliki hlev za živino, sploh vsa poslopja, ki se rabijo na kmetiji. Poleg je tudi 3 akre velik sadni vrt, 3 akre jagod (Strawberry) in vse drugo pa je posejano z žitom, ovsem, koruzo, krompirjem in druge stvari, ki se rabijo doma, rastejo zraven. Nadalje so 3 konji, 7 krav, veliko kokoši in prašičev. Blizu mesta, sosedje Slovenci, zdrava voda, dober zrak. Poleg se proda tudi vse poljako orodje in vsi stroji. Prodaja se vsled starosti. Lastnik želi poštika. Cena za vse skupno je le \$4,500,

Magda Vlašič priča.

Jemala je vsakovrstna zdravila za glavobol, toda nobeno ji ni pomagalo.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ JO JE REŠIL.

"Tu je zopet en verodostojen dokaz, da ima Bolgarski Krvni Čaj dober uspeh, še celo v takih slučajih, ko so se druga zdravila pokazala neuspešnim."

"Mnogo sem trpela na glavobolu in poskusila sem vsakovrstna zdravila, toda vse brez uspeha. Od vašega Bolgarskega Krvnega Čaja me je prenehala bolati glava in se zdaj počutim popolnoma zdrava."

Eno veliko škatuljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja za pet mesecev pošljemo za en dolar kamorkoli:

Marvel Products Co. 8 Marvel Bldg. PITTSBURGH, PA.

Ako hočete pošiljatev osigurati, pošljite 10c. več.

LOTE STAVBIŠČA in več. Arcadia Realty Company, 4078 Jenkins Arcade Building, Pittsburgh, Pa.

Za farme in zemljišča ob lepih cestah, blizu železnice, rodovitna zemlja, vgodno podnebje, dober trg, izvrstna prilika za živinorejo, svinjerejo in kurjad, se obrnite na rojaka

Wm. Brunschmid, farmer, Jump River, Wisconsin

DR. ADOLF MACH SOBOZDRAVNIK

PAZITE na vaš želodec in kupujte le najboljša jamačena Kalifornijska vina in šganje.

1/2 galon sodček \$1.50 3/4 galon sodček \$2.25 10 1/2 galon sodček \$11.25 25 galon sodček \$26.25 52 galon sodček \$48.00

PAZITE na vaš želodec in kupujte le najboljša jamačena Kalifornijska vina in šganje.

PAZITE na vaš želodec in kupujte le najboljša jamačena Kalifornijska vina in šganje.

Jos. Bernard DEPT. Z. 1903 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

KA VERNINO OGLASOV, sredništvo in toliko odgovornosti kakor detele mlina.

NAZNAVILO.

Cenjenim rojakom in rojakinjam širom Združenih držav priporočam, da si kupijo od mene BRINJEVO OLJE. Kuhano je bilo v starem kraju iz pravih brinjevih jagod. Prodajam ga v steklenicah po 40c. Noročilu je treba priložiti denar ali pa poštne znamke. Za naročila se priporočam:

FRANK ŽLEBNIK, 329 W. Poplar Street, CHISHOLM, MINN. (Advertisement.)

DELO DOBI

3000 delavcev na Mesaba Range. Delo je (Open pit mines) in s parno lopato. Plaša je sedaj od \$2.50 do \$3.00 na dan. Za nadaljša pojasnila obrnite se do Harrison Mine, Nashwan, Minnesota. (Advertisement.)

ROJAKOM NA ZNANJE.

Cenjenim rojakom v Chicagu in bližnji okolici naznanjam, da sem prevzel dobroznano gostilno Jazbec in Omaha, bivši Martin Potokarjev Place, na 1025 S. Racine Ave., ter se jim priporočam za obilni obisk. Tečil bodem najizbornejše pijače ter vsakemu kar najbolje postregel.

JOE PITT (Jos. Fungarič) 1625 S. Racine Ave., Chicago, Ill.

Pouk v angleščini in lepomislu potom dopisovanja.

All bi radi znali angleško govoriti, brati in pisati? Ali imate veselje do angleščine in se ne znate učiti? Ali vam ni znano koliko velja angleščina nam tujeem v tej deželi? Naj pomislimo, da denar, ki se frtvuje za samo izobrazbo, je najbolje naložen, in ne vzame ga kriza, ne vojna. Pišite za brezplačna pojasnila na Slovenian Correspondence School 6119 St. Clair Ave., Cleveland O. V.

ČAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 stranel. in velja za vse leto \$1. — Čas, 2711 S. Millard Ave. Chicago, Ill.

Ne prezrite tega!

Prodajam Columbia gramofone, ter slovenske in drugojazne plošče. Isto tako ure, veržice, ter raznovrstno slatino in srebrnino. Člane in članice S. N. P. J. opozarjam posebno na lično izdelane prstane in obroke z znakom S. N. P. J. Pišite po cenik. ANTON J. TERDOVEC, P. O. Box 1, Cicero, Ill.

AKO

se še niste naročili na bodoči dnevnik "Prosvoto", potem storite to še danes.

AKO

hočete svadeti za naslov kakoga vašega sorodnika, znanca in prijatelja.

AKO

imate na prodaj kako zemljišče, farmo, trgovino ali hišo.

AKO

hočete da bude vaša trgovina, ali podjetje še bolj napredovalo.

OGLAŠUJTE

v največjem slovenskem tedniku v

"Glasilu S. N. P. Jednote"

14,000 naročnikov.

Zastoj

KRASEN STENSKI KOLENDAR ZA LETO 1916.

z vsake štatljuje Partola, ali drugih zdravil iz svetovno znane je-karne PARTOS.

- Partola za čištenje krvi in želodca \$1.00 Parto-Glory za bolezn. živcev 1.00 Partocough zoper kašelj... 1.00 Partocura zoper glavobol... 1.00 Rheuma balsam and powder zoper revmatizem... 2.00 Triplets št. 1 za akutni triper 2.00 Triplets št. 2 za kronični triper... 2.00 Triplets št. 3 zoper polucijo 2.00 Triplets št. 4 zoper beli tok 2.00 Partoliscuits zoper sifilis... 4.00

Obširna knjiga "Pot k zdravju" se pošlje vsakemu brezplačno. Pisma naslavlajte na:

The Partos Pharmacy 100 — 2nd Ave. New York, N. Y.

VELIKI SLOVENSKO - ANGLESKI TOLMAC Knjiga vsega poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdajno potrebo, navodilo za angleško pisanje, spisoavanje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrhu tega ima knjiga dodaj največ slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za priučenje angleščine in ne bi smela biti slovenskega naseljence ki bi se knjige ne imel.

Knjiga trdi in okusno v platnu vezana (490 strani), velja \$2.00 in je dobiti pri

V. J. Kubelka, 638 W. 140th St., New York, N. Y. Pišite po cenik slovenskih knjig

Unijsko smodko najfinjšo kakovosti z znakom S.N.P.J.

brže vrst po 5 in 10c — izdeluje po primerni niski ceni 1.2% od stične svote gte v vsakrni fund S. N. P. J. Pisanje naročila se vrstvujejo točno po C. O. D. Naroča se ne manj kot 1000 smodk po 5c ali 500 po 10c.

Podpisane smodke in družke pošljite Vprašajte za cenik John Breskvar 1625 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, O

Dr. Richter's Pain Expeller se revmatično bolečina, za bolečine otrpanosti sklepov in mišic. Pravi se dobi le v savitku, kot vam kaže ta slika. Ne vzemite ga, ako nima na savitku naše trane znamke s ščuro. 50 in 50 centov v vsak lekarnah, ali pa naročite si s faksom od F. A. Richter & Co. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Emil Bachman 2107 So. Hamlin ave., Chicago, Ill.

Največja slovenska tiskarna na KAPITANJE, REKALJE, SVAKI KAPE, POGAT' 24. v Ameriki. Pišite po naš veliki cenik, ki je v 4-tem v vsak slovenski' jednik.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati pravo sliko socializma. Naročnina znaša \$2.00 na leto, \$1.00 za pol leta. Naslov: PROLETAREC 6008 W. 31st St. CHICAGO, ILLINOIS.

AMERICAN STATE BANK 125-37 Blue Island Ave., blizu 18-ete ulice. CHICAGO, ILL. Glavnica in prebitok \$500,000.00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8 1/2 zvečer, vse druge dneve pa do 5 1/2 popoldan.

POZOR! Radi nestalnosti cen kronske vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošljali bodemo denar še nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti kron. Uprashaite, ali nam pa pišite za cene. večje svote se po nižjih cenah.

Pošiljamo denar v stari kraj in jamčimo, da se pošteno izplača ali pa vam vrne. Direktna svota s Prve Hrvatske hranilnice in posojilnice v Zagrebu in njenih podružnicah. Pošiljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francosko. Govorimo vse slovanske jezike.

Izvirno potrdilo (ORIGINAL RECEIPT)

ki nam ga pošlje poštni urad iz starega kraja, pričra vsakemu, da je denar, poslan naslovniku, bil izplačan. Potrdilo je podpisano od osebe, ki ste ji poslali denar in ko ga mi dobimo sem, ga hranimo za to, da se lahko vsak pošiljaloc sam prepriča o prejemu poslana svota.

Cene po dnevnem kurzu.

ZA DENAR JAMČIMO VSAKEM SLUČAJU! Prebitok in glavnica \$669,672.99. Hranilno uloga \$4,687,208.63

KASPAR STATE BANK 1900 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS.

Edina Slovenska Tvrška Zastave, regulije, oznake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed. Dela prvo vrste. Cena niska. Slovenske cenilke pošiljamo zastonj. F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je NARODNA TISKARNA 2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljakem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. "GLASILO" se tiska v naši tiskarni.

Zapomnite si

rojaki, da Amerikanec ne more biti Kranjec, še se prav sodemkrat na glavo postaviti to je gola resnica. Vsak vosten in soliden trgovec se drži tudi resnice s tem, da ponuja in prodaja svojim odjemalcem to, kar v resnici importira. Tega gesla se drži širom Amerike svana in edina samostojna slovenska importna trdnica A. Horwat, ker piše na svoja steklenice "Krajski importiran brinjevoe, Slivovace ali Trpinjavce, katarava v resnici importira. Sedaj se te pijače ne more dobiti in starem kraju, jaz je imam se še obilo na robnik od vsake Vlada Združenih držav vsacoga strogo hazuje, ki bi skušal prodajati navedeno, blago za importirano.

Frank Stonich brat staršev Jacoba in Johna Stonicha, se pripravola cenjenim rojakom širom Ameriki. Kadar potrebujete ali kupujete slatino s. pr. ure, varčnice, protana, broške itd., se obrnite nama, ker bodele dobili blago prvo vrste. VSE GARANTIRANO! V vsaki imen znaki, protana, privzaki, broške resnik jedet in svet FRANK STONICH 7 W. Madison St., Saving Bank Bldg., Room 606, CHICAGO, ILLINOIS.

VSAKEMU KORISTNO. PRODAJAM BELO VINO SODOŠKE PO... \$1.00 RUDNO VINO SODOŠKE PO... \$1.00 TROFINOVO ŠGANJE, GAL... \$1.00

Sposidite si UNDERWOOD TYPEWRITER

PISALNI STROJ Navadno urejen njegova glavna uloga.

Rabijo Vse večje korporacije. Vsi tekmovalci in najboljši večaki pisalnih strojev. To je pisalni stroj, ki ga bodele gotovo kupili.

38 odstotkov več dobička.

Tako se glasi poročilo poljedelskega departementa Združenih držav o kmetijskih pridelkih na kmetijah v gorenjem delu Wisconsina. Za pri merjanje so vzeli vrednost pridelka na enem akru v državah North Dakota, South Dakota, Nebraska, Kansas, Oklahoma in Texas, in sicer od koruz, ovas, pšenice, ječmena, rži in sena. Povprečna vrednost teh šestih pridelkov na vsakem akru je znašala v imenovanih šestih državah \$78.25 — za Wisconsin pa je povprečna vrednost šestih pridelkov na vsakem akru \$105.17, ali za 38% višja, kakor v omenjenih državah. Najvišja vrednost teh pridelkov v katerikoli si bodi državi je za 30% nižja, kakor pa na naši zemlji, katero vam audimo v

GORENJEM WISCONSINU, V "DOMOVINI DETELJE". zemljo vam prodamo po zelo niski ceni ali veliko ceneje, kakor bi morali plačati marsikje drugje, kjer so pridelki veliko manjši. Mi vam toraj ponudimo nizko ceno in vam obljubimo našo gostoljubno pomoč, da se dobro ustanovite na tem novem zemljišču, ter vas postavimo na pravo pot do neodvisnosti in svobode. Tukaj je podnebje ugodno za vse pridelke, katere bodele hoteli tukaj pridelovati, tako da se vam ne bode treba na novo učiti poljedelstva. Šole, cerkve in dvorane, itd. so v bližini. Glavna železnica pelje sredi preko te zemlje. Dobri trgi in dobre ceste. Pišite takoj po knjižico, v katerih bodele dobili potrebne informacije. Ali številna shvalna pisma rojakov, kateri so od nas kupili. Naseljniki dobijo pri nas tudi delo v bližini, lesne industrije s primerne plače. Tu bi laistimo vsakemu po 5 do 10 akrov ter postavimo hišo poceni, pri temur sarazunamo samo toliko, kolikor šane materialja, tako da je vsakemu zagotovljen obstoje še takoj s početka. Obiskovalcem je na razpolago tudi brezplačen voz, in kedor kupi od nas 30 akrov ali več, dobi povrnjeno vse svoje vozne stroške. Cena je od \$14 do \$20.

Edward Hines Farm Land Co. J. STONICH in J. GESCHEL (Slovenski oddelek) 2622 SOUTH HOMAN AVENUE CHICAGO, ILLINOIS